

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos post. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, október 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A vértanúk napja.
- Zola végtisztessége.
- Egyről-másról.
- Az aradi tizenhárom.
- Koburg Lujza sorsa.
- Az aradi ionógyár terve.
- A világiosi emlékoszlop.
- Az aradi polgári iskola huszonöt éves jubileuma.
- Kriványék válópöre.
- Merénylöt Jablanczy ellen.
- A húsarak emelkedése Aradon.
- Az öreg zászló.
- Függő kert a minoriták palotáján.
- Weitzer János meghalt.
- Az utolsó szemtanú.
- Aradi zászlóaljok áthelyezése.
- Tizenegy krajcár.
- Az örült bajor király.

A vértanúk napja.

Arad, október 4.

Megértük ismét a nagy gyásznapot. Templomi gyászmise, lengő gyászlobogók idézik fel a magyar történet egyik leg-szomorubb eseményének emlékeztétét s a veszthelyre kivonuló polgárság mély honfiúi megilletődéssel teszi le a hála koszoruját ama helyre, hol a hősök vére folyt. Egybeforr minden szív a gyászban és — a mi ebből folyik: a lelki emelkedésben. Nekünk, a késő kor fiainak, erre

a lelki emelkedésre immár valóban szükségünk van.

Miért tagadnók, hogy mi önzőbbek, kishitűbbek vagyunk, mint ők voltak, ama titáni korszaknak óriásai? Él-e oly áldozatkészség és honszeretet szivünkben? Tudunk-e igazán cselekedni? Rajongunk-e eszményekért? Van-e annyi kitartásunk a lelkesedésben, a tette-hevülésben? Egyre hangoztatjuk honszerelmünket, de mivel bizonyítjuk? Azzal tán, hogy eltörődünk az élvezetben s nem a munkában? Vagy azzal, hogy jogokat igénylünk, de a kötelességet elhárítjuk magunktól?

Valóban sivár képe ez a jelennek, mindezeket elgondolva, s csak a multnak ily napokon visszatérő emlékei óvnak meg attól, hogy csüggedés vegyen rajtunk erőt. Nem hihetjük, hogy míg a hősök árnyai évente vissza-visszatérnek hozzánk, míg a vértanú-szobor körül hazafias dal és dicsőítő beszéd hangzik fel, míg a veszthely gránit odeliszkién évenként koszoru virul, a magyar végképen elhagyhatná magát. A hősök szelleme örökös fölöttünk; visszariaszt majd mindig, valahányszor örvénybe rontani akarunk. A megszentelt fájdalom, mely a szoborból és a veszthely emlékjeléből szóal meg, mindenkor eszméletre térít, ha önmagunkat feledni készülünk. Így lesz a hősök halála nekünk egy új és jobb, tisztább és

nemesebb életnek kiapadhatatlan kutfeje. De ápolni és gondozni is kell ám amaz emlékeket!

Mily kötelességmulasztás terhel e részben bennünket! Az eszmény varázsát első sorban az ifjúsággal kell megismertetni; a fényes tettek és dicső önfeláldozás emléke mindennek előtt az ifjak lelkét ihlessen. De eleget teszünk-e e részben? Az iskolák nagyobb részében bizonyos félnépszerűséggel ünneplik október hatodikát, vagy éppenséggel figyelmen kívül hagyják. Még Aradon is némely intézetben a tanteremből, könyvekkel megrakodva vezetik fel az ünnepélyekhez az ifjúságot, pedig a munkában fáradó lélek kevésbé fogékony az elmélyedésre, vagy felemelkedésre. Nem engednek az ifjunak időt és módot, hogy lelkesedést merithessen. S ha már Aradon is panaszkodhatunk, mennyivel inkább panaszolhatjuk, hogy az ország iskoláinak tulnyomó részében egyáltalában elmellőzik a vértanúkról való kegyeletes megemlékezést.

Alig van nemzet, mely az ifjúság hazafias nevelésének tényezőit és eszközeit oly könnyelmű elbizakodással vetné el magától, mint a magyar. Mintha nekünk nem is volna szükségünk nagyjaink érdemeinek méltatására, a hősök emlékének bálványozására. Pedig hát minden nagy alkotásnak, minden honfi érdemnek rugó-

TÁRCA

Arad.

Irta: Szávay Gyula.

Csodák történnek im a földön,
Káprázva nézi ezt a szem:
A rut bitók száraz cölöpje
Kihajt és virágot terem.

Friss, zöld babért hullajtának le
Örömben az őszi fák,
A fecske megjön s kikelettel
Mosolyog újra a világ.

Im leborulva áldunk téged
Te nagy nemzeti kikelet,
S óh áldott az a napmelegség,
Mely szült; a hazaszeretet!

A paradicsomban.

(Franciából: B.)

I.

Egy szép reggelen a kis grófné, váratlanul meghalt. Nem volt előzetesen beteg, nem is szenvedett, csak úgy könnyedén, elegánsan elhunyt.

A halál gyengéden reá lehelet s a lelke egy szempillantás alatt elszállt.

Mínt hogy csak nagy ritkán maradt el az egy órai miséről. Már a havában pedig Saint Pierre De Chaillouxba járt el és évente lega-

lább kétszer meghívta ebédre a coadjutor urat, minden akadály nélkül a paradicsomba jutott.

— Oh, hiszen...

Egy cseppet sem volt meglepve, a paradicsom egészen olyan volt, a milyennek elképzelte. Egy beláthatatlan, nagy bálterem, melynek azur menyezete fehér márvány oszlopokra nehezedett, a csillárok pedig nappal voltak.

Ide jutottak a megboldogult hölgyek és urak; fekete ruhában, fehér nyakkendővel ezek dekolletált estélyi toilettekben a hölgyek. Igazán remek egy helyiség! És figyelemreméltóan elegáns.

Sehol egy rossz szabásu ruha vagy egy községes arc.

Valószínűleg úgy van, a hogy a kis grófné elképzelte, hogy két paradicsom lesz az égben, egyik melyben jelenleg ő tartózkodik, mely a párisi és külföldi nagy klubok tagjainak, azok feleségei, leányai és nővérei részére van rezerválva. Egy másik pedig a polgári balandók, mint szállítók, cselédek használatára.

Egészen elragadtatva ült le egy remek XV Lajos stílusú pamlagra és körülorgnnozta Istennek ezt a remek birtokát, miközben koncepdálta, hogy mégis több izlése van, mint a hogyan az ember föltenné azt valakiről a ki a vidéket és parasztokat is teremtette.

II.

Alig, hogy elhelyezkedett egy menyel zenekar, máris a *Schöne, blaue Donau* keringőre emlékeztető, bécsi ritmusu dallomba kezdett. A kis grófné rajongván a táncért, megszerkesztett a boldogságtól. „Csakugyan!” Hajszálíg egészen olyan a paradicsom, a milyennek ő képzelte.

A párok keringeni kezdtek. Egyszerre nagy rémület szállotta meghiszen nincsen estélyi toalettében!

A legközelebbi tükör azonban megnyugtatta, mosolyogni látta magát benne. Hogyne!

Kegyeletes kezek a földön a fraise faille ruháját adták reá.

A fraise toalettjét, melyet ő úgy kedvelt és a mely a japán-ünnepélyen olyan rengeteg hatást keltett. Ebben a pillanatban észrevette őt egy megboldogult ur. Táncosnót keresett és udvariasan felkérte őt.

A kis grófnénak olyan nagy volt a tánc kedve, hogy kis lábaival már a taktust ütögette, azért mégis habozott, — hiszen nem mutatták be nekét az urat. De az kitalálta habozásának okát és gyorsan megnevezte magát. Szent György volt, a híres sárkányölő.

A kis grófnénak, ki a Sacré-Coeurben tanulta a „szentek életét” azonnal észbe jutott, hogy Szent György a mig élt, királyi herceg volt. Kappadóciában így tehát miként oda len Wladimir nagyhercegnek — legkedvesebb meghajlásával mondta:

— Igen, Uram.

Es belerohantak a táncolók áradatába. Szent György kifogástalan, előrehajlott tartással, kerekített könyökkel, ő pedig szép fejét kissé lehajtva, kissé fáradt tekintettel — könnyebben, mint egy kis madár.

Először jobbra keringtek, majd balra. aztán előre és hátra, végül azt ajánlotta, hogy táncolják a boszont, ezt az amerikai táncot, és mivel nem ismerte, megtanította rá.

A hölgyek kommentálni kezdték ezt a cselekedtet és a fraise ruhának merész árnyala-

ja és alapja csak a példára támaszkodó nemes vetekedés lehet. Mi páratlan vétkességgel döntjük halomra ezt az igazságot. Mily szomorú jelenség, hogy a vértanuk alakjai közül egyetlenegy, még egy *Damjanich* sem, kerülhetett egy elemi, közép-, polgári fiu- vagy leányiskolai tankönyvnek olvasmányai közé. Száműzve van iskolai kényveinkből minden, mi ama kort érinti, melyben a magyar a világ legdicsebb nemzete volt, mert csupa hősből állott. A szolgaság napjairól bőven szólnak krónikáink, csak a szabadságéiről nem.

De ne elegyítsünk keserőséget kegyeletünket tolmácsolni kívánó szavainkba. Illő a botránkozás diszharmoniját kerülnünk, a mikor azok szelleméhez emelkedünk fel, a kiknek vére nemzetünket megváltá. Mert valóban, ha életünk a hősiség s magasztos honfi-erény tündöklő példája volt, haláluk a nemzet megváltása lőn. Drága volt az ár, melyen a letiport magyar nemzet életét visszavásárolhatá, de csakis azon volt visszavehető: a vértanuk vérenek árán. Az ő halálukban csirázott a nemzet új élete. Ha engedékenyebb lett volna a zsarnok, ha nem kíván a hősök véreben úgy gázolni, az a letiport, újra lenyűgözött, kegyelemre szoruló magyar nemzet ki tudja szabadságainak mily terjedelmű feláldozásával szabadítja vala ki magát fojtogatója könyörtelen kezéből. A kísértés ily perce nem következett be s ez a Gondviselés bölcs intézkedése lehetett. Mert minden kiontott csepp vér a zsarnok fejére új átkot hozott, a megalázás minden eszköze, melyet alkalmazásba vett, magasztos symbolummá változott. S míg ő maga a diadal torát vélte megülni, a bachanalia undoksága fejére zudítá a művelt világ megvetését, undorát. E helyzetből a kibontakozás csak az expiació lehetett. A letepert új életre kelt. Az élet visszatért a magyar nemzetbe.

Az életet megtartani a mi feladatunk. Erőt, hitet és reményt ennek a nagy feladatnak teljesítéséhez, azokból az emlé-

kekből meritünk, melyeket ma megújítunk és meritjük abból az éreből és kőből, mely a vértanuk szellemét örökíti meg közöttünk.

(s. gy.)

Jelöltet keresnek. A *tápei* kerületben köztudomás szerint, a napokban befejezték a vizsgálatot, amelyen kiderült, hogy a kerület képviselőküldési joga ezuttal fel nem függeszthető, mivel hogy semmiféle olyan visszaélés nem fordult elő, amely a képviselőválasztói jog felfüggesztését involválná. A kerületet eddig hosszú időn keresztül *Enyedi* Lukács képviselte s a szabadelvűpárt most is az ő zászlója alá akart csoportosulni. *Enyedi* azonban beleunt a választási küzdelembe, s a legközelebbi hetekben megtartandó *tápei* választásban ő szerepet nem vállal. A *tápei* szabadelvűpárt most képviselőjelöltet keres. A mostani mérkőzés előreláthatólag sokkal könnyebb lesz a szabadelvű pártra, mint a legutóbbi, mert a választások óta *Kelemen* Bélának, a függetlenségipárt jelöltjének táborában bomlás állott be.

A főrendház költözése. Az új országház főrendházi része nagyon nehezen készül. Eddig úgy tervezték, hogy szeptember végére már elfoglalható legyen, most azonban a munka úgy áll, hogy a főrendház még novemberben is aligha tarthat itt üléseket. A főterem, az élésterem már elkészült, de a különféle hivatalos helyiségekben nagyon lassan haladnak a dolgok, úgy, hogy már az sem lehetetlen, hogy a főrendház csak valamikor karácsony, vagy új év táján tarthatja meg első ülését az állandó országházban.

Zola végtisztessége.

(Bécsi hang a nagy íróról.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, október 4.

A *N. Fr. Presse*-nek holnap Aradra érkező száma igen érdekes vezércikket fog hozni a világirodalom nagy halottjáról: *Zola* Emilről. A cikk lényege — mint azt nekünk *bécsi* tudósítónk közli — a következő lesz:

Páris holnapi vasárnapja nagy napja lesz nemcsak a városnak, hanem a közönségnek is. A Rue de Bruxelles halhatatlan halottját utolsó útján végig kísérik küzdelmének és dicsőségének városán és meg fog látszani majd, hogy

tát, mely már a paradicsomban is a japán-ünnepekhez hasonló szenzációt kezdett kelteni.

Az urak ellenben egészen elbájozva lorgnozták imádandó fejecskéjét, hattyu nyakát és fehér vállait. A kis grófné a saját illemszabályai szerint, a testi szépségéhez mérten dekolletálta ruháit.

Végre is a hölgyek irigységükben értesítették Szent Pétert, hogy magányos hölgy érkezett a paradicsomba, a kit senki sem ismer, ki divatos táncokat táncol és úgy van öltözve, mint egy kokott.

Ezt az utolsó kifejezést — restellem bevallani, — de Szent Katalin a vén kisasszonyok védszentje használta. Ugy sejtem, hogy a derék hölgy, kinek haja kissé gyérülni kezd, szíve mélyén irigyelte a kis grófnének remek hajzatát.

No de bármint volt is, annyi tény, hogy alig, hogy a keringő elhangzott, egy menybéli huszár közeledett a kis grófnéhoz és redős homokkal felszólitotta, hogy sziveskedjék őt Szent Péterhez követni. Majdnem botrány keletkezett. Szent György félt, hogy kompromittálva lesz s így óvatosan eltűnt, míg a szerencsétlen kis grófné elhülve tapasztalta, hogy nem „fogadták” a paradicsomban. Gépiesen követte a huszárt, a ki megbízása értelmében az apostolok hercegének irodájába vezette.

Ez mint tudva van, a jó Isten mellett genealogiai tenndóket végez az égben, miként a megboldogult Bocher ur az Orleans hercegek mellett tette itt a földön.

— Asszonyom, kezdte Szent Péter, minek utána személy azonosságot megállapította — láthatja, hogy egy magányos hölgy az égben

ép úgy, mint bárhol máshol egyaránt kommentálásnak és ezzel kapcsolatosan kellemetlen eshetőségeknek van kitéve. Megmondom őszintén: a jó Szentek kegyedek, hogy úgy mondjam — félreismerték.

A kis grófné megalázva harapott ajkába. — Egyébként, bármint legyen is, folytatá a paradicsomi főintéző, itt az a fő, hogy a helyzetet mielőbb tisztázza. A jó Isten, csak házaletet tűr meg maga mellett. Kegyednek azonban a férje még a földön van és hosszú ideig ott is marad, sziveskedjék hát más valakit megnevezni: kit óhajt helyébe?

A kis grófné kételkedni kezdett füleinek megbízhatóságában.

— De mikor férjem van . . . hebegte.

— Hja! A földön! Az nem volt valódi házasság, csak kísérlet, mondá Szent-Pál; a valódi házasságok a paradicsomban kötődnek, — most már mindörökre! — S mivel bámulatában nem felelt, Szent-Péter atyailag folytatá:

— Kivánna talán valakit megnevezni a földön — férjéről természetesen nem beszélék. . . mondta finom mosolylyal.

A kis grófné majd felugrott, félbeszakította Szent-Pétert és szárazon mondá, hogy nem érti, mit mondott neki.

Szent-Péter válasz helyett egy óriási könyvet vett elő íróasztaláról, és a borítékon ez állt: *Tiltott gyümölcsök könyve*.

Tartalmazta pedig az asszonyok bűneit Évánál mostanig.

Fellapozta a kis grófné nevét és szóltanul megmutatta a velin papirosra írott két nevet. *Adalbert de Mimiáne. Gaetan de Revenchére*.

A kis grófné mélyen elpirult. Ugy állt a

érzi-e Páris, az egész Franciaország azt a csapást, mely őt *Zola* Emil halálával érte.

Csak ez és nem más most a kérdés, a mely holnap, vasárnap fog eldőlni. Mert mondják bár, hogy csak *Zola* Emil, az író temetik nagy pompával, mégis ellentmondást nem tűr az az állítás, hogy *Zola* Emilnek, a páratlan bátorságu embernek emléke rázza fel a szellemeket, mintaképeül mindenkinek, ki az ő útján halad.

Éppen az a düh, melylyel a nacionalisták a nagy író koporsóját körülveszik, mutatja, hogy *Zola* nemcsak mint író, ki az egész világon hírnevet szerzett magának irodalmi tevékenységével, hanem inkább benne a meg nem alkuvó emberség symbolumát illeti a nagy és díszes végtisztesség. Egy olyan végtisztesség, melylyel Páris és Franciaország az egész világnak eszébe juttatja, hogy *Zola* mit tett nekik *Voltaire* óta felvilágosodásban és szabadelvűségben.

A világozás és sötétség közötti küzdelem, melybe *Zola* haragos *Jaccuse*-je és velőt rázó felkiáltása „*La verité est en marche!*” beharsogott, tovább folyik a bátor harcos ravatala körül.

Hogy mit végzett *Zola* hősiességével, azt most, hogy a ravatalon fekszik, mutatják az előkészületek, melyeket a temetésére tesznek. Az „intellektuális”-ok, kiknek az igazságért való harcbátorság ragyogó példáját mutatva, azon vannak, dacára a nacionalisták és klerikálisok dühtől tájtékozó ellentmondásának, hogy ünnepélyes tüntetéssel *Zola* vallják vezetőjüknek, s a kormány sem áll félre, az is részt vesz a gyászszertartáson és a nagy író, aki még nagyobb ember és hazafi volt, nem fog semmit elvonni azokból a tiszteletnyilvánításokból, melyekkel a város halhatatlan polgárának tartozik.

Még csak néhány éve, hogy az Elyséből és a kormányból száműzték azt a szellemet, mely a nacionalista és klerikális összeesküvésen titokban résztvett, de most, a republikánus kormánynak a *Zola* temetésére szükséges előkészületekhez való viszonyából jobban, mint a politikából, kitetszik, a nagy változás, melyhez *Laubet* és *Waldeck-Rousseau* mutatják az utat.

dolog, hogy egész télen flirtelt evvel a két urral, s noha igazán semmi helyrehozhatatlan nem történt, mégis előfordult egy-két olyan eset, mit jobb szeretett volna elhallgatni.

Nem mert többé Szent-Péterre nézni, csak magában konstatalta, hogy a genezáreti tónak volt halásza meglehetősen világi ember, hogy ilyen ügyeket nyilvánart.

— Nyugodjék meg asszonyom, mondá az apostol, megsajnálván a remegő szép asszonyt, gondunk van arra, hogy a paradicsom helyesen legyen berendezve, és soha sem küldünk a kegyed osztályából való hölgyet a pokaiba — Ezzel becsukta a nagy könyvet. — Mimiáne és Revenchére urak lettek kegyed helyett büntetve. Ez idő szerint a purgatóriumban vannak és érdem szerint bánnak el velük. Válasszon egyet örökös férjéül és menten ki lesz szabaditva az illető. Ki legyen az: *Adalbert* vagy *Gaetan*?

A kis grófné nagy zavarban volt és egy félórai gondolkodási időt kért.

— Amint tetszik — mondta Szent-Péter: elvégre egy fél óra nem számít az öröklétben. Főlkelt és egy könnyű főhajtással köszöntve őt, eltűnt a függönyök mögött.

III.

A kis grófné egyedül maradt. Hogy jobban gondolkodhas-ék, becsukta szeméit. Mire felpillantott az iroda eltűnt és a paradicsom kertjének közepén találta magát.

Hölgyeim! Micsoda egy kert ez! A fák levelei smaragdból voltak, az ibolyák a füben ametisztből a buzavirágok zafirból, a rózsák rubintból.

A kis grófné elragadtatva nézett körül. Először értette meg a természetet! De csak

TÁVIRATOK.

A király nevenapja.

Bécs, okt. 4. A király nevenapját ünnepi istentisztelettel ülték meg Bécs valamennyi plébánia templomában és imaházában. Az istentiszteleten megjelentek az állami és városi hatóságok és a tanulóifjuság. A szolgálatban nem lévő helyőrség számára a helyőrségi templomokban tartottak istentiszteletet. A Fogadalmi-templomban tartott istentiszteleten jelen voltak *Ferencz Ferdinánd, Ferdinánd Károly* és *Rajner* főhercegek, *Bolfras* főhadsegéd és a tábornoki kar. Az istentisztelet után a templom előtt felállított csapatok elvonultak a főhercegek előtt.

Transzvál kölcsöne.

London, okt. 4. A Financial News jelentése szerint *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter a parlamentben törvényjavaslatot fog benyújtani, amelyben felhatalmazást kér arra, hogy Transzvál számára 30 millió fontnyi kölcsönt vehessen fel. Ezen az összegben vissza fogja vásárolni a burok által annak idején kibocsátott kötvényeket és fedezni fogja a közjó érdekében szükséges munkák költségeit. Transzválnak a hadiadóhoz való hozzájárulását 3-4 évre elhalasztják, a hozzájárulás maximuma az 50 millió fontot meg nem haladhatja.

Egyről-másról.

(Zola halála. — Ősz van! — Blaha Lujza búcsúzkodik. — Szezon-események. — Az özvegy altábornagyné és a vasutas kisasszony. — Női proletárok.)

Irtá: Lux Terka.

Budapest, október 4.

Ominózus hírrel vagyok kénytelen megkezdeni legelső levelemet: halál hírral. Hogy kiról van szó, azt minden újságolvasó ember tudni fogja. Zoláról, a világirodalom legnagyobb írójáról, akit egyaránt gyászolnak: Párisban és Budapesten, egy kínai faluban, vagy Percsenyben, szóval mindenütt, a hol csak egy

nem tudta, mit határozzon: Adalbert vagy Gaetan? Igazán nem tudott választani. Mimiane szép fiú volt, kiválóan disztingvált és nagyon szentimentális, csak játszani szokott a Petit Cercle-ben. Mig Gaetan, sajnos ugyan, de valójában, mégis csak azért tetszett neki olyan nagyon, mert minden szoknya után futott és nagy kujon hírében állott.

Bizonyos, hogy a gyengéd Mimiannal nagyon boldog lehetne, de úgy gondolta, hogy a csapodár Gaetan mellett sem lenne szerencsétlen!

Habozott.

IV.

Egyszerre csak zárt, aranykerítést látott maga előtt. Nincsen kétség benne, hogy a paradicsom kapujáig jutott el.

Mintha egy hang hívta volna is, a kerítésen túl. Nagy érdeklődéssel közeledett. A kerítés tulsó oldalán egy férfi jött elő, az árnyékból, piszkos bluzban, sapkával a fején.

A kis grófné menekülni akart, midőn a férfi tiszteletteljesen megnevezte magát. Felkiáltott:

— Ez Mimianné volna, a szép, a költői Mimianné?

— Nem ismer meg? — kérdi a szerencsétlen. S mialatt a kis grófné elmerülten szemlélte ólom szürke arcát, rendetlen haját, emez folytatá a történetét,

A purgatoriumban volt s mivel életében játékos volt, arra lett ítélve, hogy addig bolyongjon, míg visszanyerte *Hol a vörös-ön* azt a 625,000 francot, mit életében egy éjszakában elvesztett. Az irgalmas Istenség épp csak anynyi kedvezményben részesítette, hogy ő lehet

szál értelmes ember szellemi táplálékát is képezi a nyomtatott betű.

Zola az egész világ halottja, mint ahogy az egész emberiségnek volt az írója. Lehetnek nézeteltérések az irodalmi fajjal szemben, amit művelt; megkövezhetik, vagy megkoszorúzzák a naturalista irány mesterének emlékét, de a legnagyobb tény elvitázhatatlan, hogy az emberiség írója volt, vagyis azé az elveszett gyereké, aki mindenkié, de senkinek sem kell, akit mindenki keres, — de csak félszszemmel — és aki senki sem talál föl: az igazságé: Ez a nagy francia nemcsak sejteti, vagy érinti az igazságok forrását, hanem kiönti az ember elé az egész kutat. Nézd: ezért vagy telhetetlen a szerelemben, ezért buksz el, ezért mégy tönkre, ezért halsz meg s így sorjába és a maguk elijesztő meztelenségében történik meg előttünk az ember degenerációjának sokféle és megdöbbentő demonstrációja. Boncolt mint Michel-angeló, hogy minél tökéletesebb formában mutathassa be az embereknek: Ime ilyen vagy! Ime a te bűnöd, az ő bűné, a mi bűnünk. Ezt kerüld, ettől félj, ezt ne tedd!

A nagy halott hívei erkölcstelen perverzítások, hanem leckék az életből az embereknek. Nem ő teremtette a csunya, vagy kínos helyzeteket, hanem az élet. Az élet produkálta s ő csak utána reprodukálta nagy bátorsággal.

Szomorú téma: halálról beszélni, de így nyár után, mikor már az ember túl van a Szt. Mihály-napi első hét órai harangozáson is, szinte predestinálja az idő az elmúlás gondolatait. Még meleg, nyári eső hull a fővárosi paloták kormos tetőire, pár nap óta az őszi kabát is lekivánczol az emberről, sőt a városligeti Feld-színház utolsó előadásán még zsufolt ház nézte végig Bánk-bánt, de mindez nem ér semmit. Vége, oda vannak a szép hosszú nyári délutánok, hat órakor jelentkezik az este s a hét órai melenkölökös harangzó már a színházaknak szól. Szólik az ember hazulról a bus impressziók elől s beül a népszínház egy székebe, hogy folytassa a hazulról elhozott bus impressziókat. Van rá oka. *Blaháné* búcsúzkodik. A napsugár a rónától, fülemile az erdőből, mert hiába minden: ősz van... Virágok elhervadnak, madarak elhallgatnak, én Istenem,

a bankár. És így most a vonatokon jár, három zsiros kártyával a kezében és lesi a balekokat, a kik játszanak vele. De a purgatoriumban nagyon óvatosak ám a megboldogultak, idáig még csak tizenhét francot nyerhetett. Kétségbeejtő!

— Szerencse, hogy a kis grófné megmenti őt, mert hiszen csak tőle függ.

Es miközben a szájából az abszint gőzölgött, félénken emlékeztette, hogy hiszen a földön már majdnem szerelmes lett belé.

De a kis grófné nagyon hideg maradt. E pillanatban a purgatorium láthatárán, emberi alakok merültek fel, kettésével lépkedve. A szerencsétlen játékos rendőrököt vélt látni s mint egy árnyék, úgy eltűnt. A kis grófné bizony nem tartóztatta.

V.

Szerencsére megmaradt neki Gaetan; Gaetan, ki e pillanatban áldotta mind azt az ellen-szenvet, melyet riválisa csinált.

Az emberi alakok, melyek az imént alig voltak kivehetők, de Mimianné mégis megfutamították, most tisztán láthatók voltak.

Nem voltak rendőrök, mint Momian gondolta, ez egy odalisk csapat volt. Hosszu, gyászfátyolba burkolva, meztelen lábszárakkal, török papucsban közeledtek, mialatt csipőket keleti lomhasággal ringatták. Az odalisk csapat közepén egy méltóságteljes török ment. A kis grófné aztte, álmodik.

Ez a török Gaetan de Revenchére volt. Cseppet sem változott meg, talán mégis kissé kövérebb lett. De még mindig nagy kópé lehet a kipőzése után. Oh a haszontalan! Bizo-

miért, hogy csak az ember tavaszait nem le'et előlről kezdeni!

Hisz igaz, hogy ezután is látjuk ezt a csoda asszonyt a Nemzeti Színház deszkáin, de hajh, úgy fáj az embernek, (különösen, ha az ember asszony is) nézni ezt az átlépést: egyik szinpadról a másikra. Csak egy lépés és mindent beszél. Hiába minden, ősz van... A nyári primadonnák visszamennek a karba, az ágyaik derekaját megtölthetik hervadt virágokkal, a nyári kritikusok is eltűnnek a nagy nirvánába s jönnek helyükbe a komolyak, a kegyetlenek, mert furcsa az, hogy nyáron semmit sem vesznek az emberek olyan komolyan, mint télen. Hja a nyár! — mosolygunk, nyáron minden zöld. Primadonnák, kritikusok, még a legfehérebb márvány menyasszonyok is, csak: a futtatások, a kiegyezés, a megrepedt új parlament és a sikkasztások, szélhámosságok maradnak meg egyformán tekintélyes nivójukon. Május, augusztus, október, az nekik: minden mindegy.

A Szt.-Istvánnapi derby épp oly érdekes, mint az őszi handicap, a kiegyezés akkor, a rügyfakadás idején épp úgy nem vesztette el aktualitását, mint ma, az új parlament márvány falának megrepedése épp olyan szomorú tény volt a legmelegebb kánikulában, mint most, októberben, és a sikkasztások, szélhámosságok, ugyan mi változhat ezeken? Holmi kis személyeltérés, a libellák különböző billenése jobbra vagy balra, eszerint amennyi bankok lettek rávetve, sőt még az sem változtat a dologon, hogy egyszer: himnemű, máskor nőnemű a delinques. Most a nőneműek osztályából került ki kettő. Egy özvegy altábornagyné és egy szegény kis vasutas leány. Micsoda kontrasztok a társadalom lépcsőin s hogy elsöpörte ezeket a lépcsőket a bűn számuma. Minkét esetben a nő bűnének két legjogosultabb oka az okozatnak: szerelem és nagyravágyás. A kis pénztártoknő szerelmes volt s az altábornagyné nagyravágyó, vagyis ennek a pendantja: pazarló.

A női proletárizmus szomorú jelensége a hivatalnoknő esete, a szegény leányé, aki a sorstól kinosan kiimádkozott, vagy kiharcolt egyetlen férfit megakarja magának tartani és bűnre vetemedik érte. Hozzá nyul a láthatatlan

nyos, hogy ő a barátjuk ezeknek az asszonyoknak. Erről rá lehet ismerni. Tehát ennek az urnak három kell a purgatoriumban. Es idegesen állva az aranykerítés előtt, nézett, nézett.

Néhány lépésnyire tőle, mirtus és pálmák-nak sűrű árnyékában, mór árkádok környeztek egy nagy porfir medencét, melyben a víz átlátszóan, kristálytisztán pihent. Itt állottak meg Gaetan és kísérete. Háromszor tapsolt.

Bizonyos, hogy ez a szörnyeteg egy kis ünnepejt rendez. És milyent!

A megadott jelre a táncosnők csakugyan leengedték fátyolajukat és a hófehér circassiai, rézszínű, ázsiai és fekete nubiai nők, úgy állottak ott remek meztelenségükben, mint fehér, réz és fekete szobrok. Mialatt a porfir medence lépcsőin lassan leszállottak, kéjes borzongás remegette meg a purgatoriumbeli természetet. A virágok kinyilottak és átható, édes illatot árasztottak, a szél szerelmesen énekelt a fák levelei közt és a galambok árnyékos helyeikről, nyilsebességgel repültek oda, hogy nézhessék a szultánok fürdését.

A kis grófné sehogysem értette Gaetan viseletét. Revenchére Marquis fel-alá sétált a tó szélén és szórakozottan szemlélte a körmeit.

A szép, fürdő nőekkel, mit sem törődött többé, mintha azok ott sem lettek volna.

A kis grófné elcsodálkozott, szinte megütődött Gaetannak tisztességességén. A fürdés kissé sokáig tartott, Gaetan ugylátszik elfáradt a sétában.

Hogy teljék az idő, leakasztott egyik arkádról egy guzlát és minekutána törökösen leült egy szmirna szőnyegre, egy arabs dalba kezdett, azután énekelt!

hatalom nagy bankóhoz, amely: az államé. Szegény kis szerelmes leány, tudta is ő elvakultságában, hogy az állam épp oly konokul őrzi a maga bankóit, mint a kis szatócs az asztalfiókjában a rézpénzt s hogy épp úgy bünteti a szerelem miatt elkövetett bűnöket is, mint a talpfák, vagy színek ellopását a pályatestről. A másik asszony bűne nem számíthat elnézésre. Az az éhező, aki előtt egy tál csirkehus van, s ő csak azért dobja ki az ablakon, hogy fácán sültet hozzanak helyette és várakozás közben éhen hal, az nem érdemel szármalmat.

És hány ilyen kisebb-nagyobb kiadása panamista viszonyt rejt el a fővárosi paloták kolosszusa. Hány szép asszony kifizetetlen selyemruhája suhog végig szép őszi estéken a Váci-utca és Andrássy-ut fényes milliójében hány szép fejben fordulnak meg furfangosabbnál furfangosabb tervek az ékszeres-kirakatok előtt állva, hogy aztán a divatos, hosszú fejű briliáns gyűrűt, vagy azokat a ragyogó butorokat hogyan lehetne megszerezni?

És suhog a selzym, villog a szép szem a fényes utcák aszfaltján és nőnek a bűnök az ősi szezon megérkezéskor.

Az aradi tizenhárom.

(Az ötvenharmadik október 6.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Mind hősök ők, mind férfiak,
Mind hü és hazafi . . .

Garay.

Ötvenhárom esztendeje lesz hétfőn annak a gyásznapnak, mely a magyar nemzet Golgotájává avatta Arad városát.

Az önkény diadalt ült e napon a megálázott magyar nemzetet. A szoldateszka nem érte be azzal, hogy porba sujtotta, vérbe fulasztotta a minden oldalról megtámadott magyart, hanem hős fiaiban meg is gyalázta.

Megadásra birni a már minden remény nélkül küzdő harcost, ez hadi tény. De aztán pribékekkel végeztetni ki a hősök hőseit, olyan arculcsapása a katonai tisz-

tességnek, aminőre csak éppen egy bresciai hiéna lehetett képes.

Azt mondják: borítsunk fátyolt a mult-ra. Hát van-e olyan sűrű fátyol, amelyen át ne hatolnának a nemzet legjobbainak meggyalázott dicső alakjai? S vajjon nem kérnék-e számon az utódoktól, hogy az ő kiomlott vérukból sarjadt szabadságban ugyan mennyire őrizzük meg emlékeiket?

Am nyugodjanak a hős férfiak; emléküik élni fog, míg magyar szív dobog; a gyásznap ez évfordulóján is bizonyára kegyelettel adózik az aradi tizenháromnak minden igaz magyar, s lelkében elszorulva forgatja a história ama lapjait, melyekre az ő neveik aranybetűkkel vannak fölírva.

Meghívó az ünnepélyre.

Arad polgársága az idén is lerója a tizenhárom vértanu szent emléke iránt érzett háláját, kegyeletét.

Október 6-án reggel gyászünnepeket rendezünk, melyekre az összes köz és magánhivatalok tisztviselőit, valamennyi egyesületet, testületet, az iskolák tanárait, tanítóit; a tanulóifjúságot és a n. é. közönséget tisztelettel meghívjuk.

A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság nevében:

Kovács Vincze,
elnök.

Gyülekezés, felvonulás.

Az összes hatóságokat, testületeket, egyesületeket (zászlójukkal) és a tanuló ifjúságot megkérjük; legyenek szivesek 1/4 órára a városháza előtti térre fáradni, a honnan valamennyien a szoborhoz megyünk.

A Szabadság-térre — a menet oda érkezte előtt — nem bocsájtanak senkit.

Fél kilecz órakor a menet megindul a városháza előtt, térről.

Csák Cirjék dr. rendfőnök összes papjaival egyházi díszben szintén részt vesz a menetben. A baloldalt négy polgár fogja vinni.

A menet elején hat lóháton ülő herold Káldy Gyula kuruc-indulóját fogja előadni. Az Andrássy-téren végig, az Atzél Péter-utcán át a vértanuk szobra elé vonul a menet.

Gyászmise a szobornál.

A gyászmise, melyet dr. Csák Cirjék rendfőnök fényes segédlettel fog az egek Urának bemutatni, reggel 8 órakor kezdődik. A rendfőnök ma délután egy remekművű arany áldozó-kelyhet kapott ajándékba s ezt a vértanuk rekviemjét fogja első ízben használni.

Az istentisztelet tartama alatt az „Aradi Dalegyesület” Sperbert Frigyes tanár vezetése mellett gyönyörű egyházi énekeket ad elő.

Az ünnepség sorrendje a következő:

1. Nemzeti ima, írta: Barkay Ede; Zoltai Mátyás tanár vezetése mellett éneklék: az áll. tanítóképző intézet hallgatói.
2. Alkalmi költemény, írta és szavalja: Bartók Lajos, a Petőfi Társaság alelnöke.
3. Ünnepi beszéd, elmondja: Varjassy Lajos, Aradváros h. polgármestere.
4. Az Aradi dalegyelet éneke.
5. A budapesti tudományegyetem szónoka.
6. Csiky László leteszi az aradi szintársulat koszoruját.
7. Morelli Ferenc a „Ferenc József” műegyetem szónoka.
8. Himnusz, éneklék az áll. tanító képző intézet ifjúsága.

A vesztőhelyen megkoszorúzzák a szobrot. A koszoruk közül felemeljük az eperjesi joghallgatók testületének ezüst babékoszoruját, melyet Weinberger Ferenc aradi ékszerésznél rendeltek meg, kinek kirakatában már ott látható a díszes művű koszorú. Ezt az ünnepély után a szabadságharc erekllyemúzeumban helyezik el.

Zarándoklás a vesztőhelyhez.

A Szabadság-téren a közönség ismét összeáll és az Asztalos Sándor-utcán át kizárándokol a vesztőhelyhez.

A menet előtt ismét az indulót fuvó heroldok haladnak.

Az ünnepség sorrendje itt a következő:

1. Szózat, éneklék a tanítóképző intézet hallgatói.
2. A tizenhárom, óda, írta Gabányi Árpád; szavalja: Zilahy Gyula, az aradi színház igazgatója.
3. Alliquander Ödön a nagyváradi jogakadémia hallgatói nevében — beszéd kísérete mellett megkoszorúzza az obeliszket.
4. Bischothka Gábor műegyetemi hallgató szavalata.
5. Nokodem János leteszi az eperjesi jogakadémia ezüst koszoruját.

De milyen hang volt ez? Mindjárt az első hangok után, nem tudta már a kis grófné visszatartani a kacagást és elszaladt.

Megértette büntetését ennek az embernek, kinek az volt a bűne, hogy tulságosan szerette az asszonyokat.

Beismerte, hogy szellemes, de mégis kissé szigorú a büntetés. Az arany kerítés, a purgatorium, a paradicsom kertje, mind eltűntek előle és ő ismét Szent Péter irodájában találta magát. Most már nem habozott, sem Adalbert, sem Gaetan . . .

Megfogja mondani Szent-Péternek, csak mentse fel a magyarázat alól, különösen Gaetanra vonatkozólag.

VI.

Szent-Péter nem érkezett meg, így hát kilépett a paradicsom erkélyére. A Jockey-klubéhoz hasonló, nagy erkély volt.

Innen, a távolból, de nagyon távolról, meg lehetett látni a Földet, egy nagy gömböt fönkadva a világűrben.

A kis grófné látta, hogy a menyben örökös özvegyesség fenyegeti, a férjére gondolt, Eduard grófra, aki a földön maradt.

Az ő házasságuk is olyan volt, mint a legtöbb házasság a világon, se jobb, se rosszabb. Nem jártak együtt sehova, az étkezésnél találkoztak, külön éltek, ő az első, férje a második emeleten. Es ez az állapot volt a kis grófnénak, a házasság felőli ideáljának megvalósulása, mert nem tartotta „chic” dolognak a férjét szeretni. De most, hogy ő meg volt hal-

va, mégis kíváncsi lett volna tudni, hogy, mint gyászolja őt a férje. Minthogy a kiválasztottaknak titkos óhajait, bizonyos pillanatokban teljesíti a Mindenható, a köd széjjeloszlott, a föld kettényilt és az ambra illatu világosságban, mint egy távoli víziót — egy jó barátnőjének, Z. marquisnének lábainál látta térdelni Eduard grófot, kire az nagyon gyöngéden nézett.

Egyszer törődött a kis grófné a férjével, akkor is megjárta! Mert hiába ment az ember, holmi polgári gyarlóságoktól, mint irigység, féltékenység, vannak azért dolgok, melyeknek a látása nem okoz örömet. Annál kevésbé, mert így távolról tetszett neki a hűlen — nagyon tetszett. Felfedezte, hogy elegáns, disztíngvált, szép fiú, tiszter is külön azoknál a majmoknál, akik neki udvaroltak.

Es ezt most kell neki észrevenni, mikor egy más nő — Oh! hát csakugyan ellopja tőle özvegyét az a marquisné? Es égő arccal, remegő orcimpával, megvető tekinteteket lövelt az égből, új otthonából a marquisnére, a ki láthatólag semmit sem törődött a paradicsommal. Ebben a pillanatban, szerelmesen, önfelédten mosolygott. Eduard gróf gyöngéden magához vonta és ajkaik egy hosszú csókban találkoztak.

Ez sok volt! A kis grófné elvesztette a fejét. Ráakart törni a bűnösökre és legugorván a paradicsom erkélyéről, leesett a végtelenségbe.

VII.

A kis grófné felébredt. Még egészen izgatottan összehuzódott széles, XIV. Lajos stíliú ágában, miközben nagy meglepéssel, konstataálta, hogy csak álmodott.

Sokáig gondolkozott és az éj csendjében, az óra ketyegését halgatta. Es ez a ketyegés, mely oly sok igazat mond azoknak, akik nem alszanak, azt mondta neki, hogy ez az álom talán egy rejtélyes óvás.

Azt tanácsolta neki, hogy szüntesse be a kompromittáló flirtelést Mimian és Revenchérel és legyen egy kissé felesége az urának, mert az megunhatja a feleség nélkül való házasságot és csakugyan kedvesévé teszi még a marquisnét.

Ebben a pillanatban az óra nem ketyegett, hanem éjfél ütött — a bűnösök óráját. A kis grófnénak ostoba gondolata támadt, el is pirult tőle, meg mosolygott is hozzá. Néhány pillanatnyi habozás után lecsuszott ágyáról, szép lábacskaikat atlasz papucsba bujtatta és fehér vállára csipkés, mályvaszínű negligéet vetett. Ezután félretolt egy zárt, mely már hosszú idő óta nem volt félretolva, kinyitotta a szobája ajtaját és a gróf lakosztályához vezető lépcső felé tartott.

Tudjátok most hölgyeim, miért sétált a kis grófné, ki most szebb, mint valaha, olyan büszkén avval a normandiai dadával, karján egy rózsás, szők: babával, aki olyan nagyon hasonlít egy kis angyalhoz? Valószínűleg a paradicsomra való visszaemlékezés okából!

6. A különböző testületek és azon iskolák tanulói beszéd kíséretében leteszik koszorúikat.

7. *Sin Gyula* kovácssegéd beszéde.

8. Hymnusz, éneklük: a tanítójelöltek.

A Szabadság-tér díszben.

A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság határozata folytán *Csutak* Károly szíves segítségével mellett a vértanúk szobra előtt díszes ravatal lesz felállítva.

A ravatal előtt tizenhárom oszlop lesz, melyeknek tetején áldozati tűzek fognak lobogni.

Az oltár és a ravatal sátor alatt áll, mely igen szépen, a nap jelentőségéhez méltóan lesz díszítve.

A közönség, mivel a sátor kicsiny, a szabadban fog elhelyezkedni, de azért ott is mindenki mindent fog látni és hallani.

Akik a Szabadság-téri ünnepségekhez kocsin mennek, a rendőrség intézkedése folytán úgy a Vörösmarty-, mint az Atzél Péter-utcán, egészen a Szabadság-térig hajthatnak, itt azonban le kell szállniok s a szoborig gyalog kell menniök.

A holnapi gyászünnepély alkalmából felkéri az ipartestület elnöksége a testület tagjait, hogy reggel fél kilenc órakor az együttes felvonulás céljából az ipartestületben gyülekezni szíveskedjenek. — A mészáros és hentes iparosok szakcsoportjának tagjait felkéri *Glück* Károly elnök, hogy ugyancsak reggel fél kilenc órakor az ipartestületben gyülekezzenek.

A színház kegyelele.

A nemzet nagy gyászának kegyeletes emlékeztetere a színházban diszeldadást rendeznek. Az előadás keretébe néma képleteket, élő csoportozatokat vettek fel, melyeknek pazar kiállítás a néző lelki szeméi elé plasztikusan idézi a nagy idők kiváló mozzanatait.

Bartók Lajos költeményének elszavalása után az élőképek egész csoportozatát mutatja be a szintársulat egész személyzete. A csoport négy képből áll: Első élőkép: „Október 6.” Egy ledől szobor körül néma fájdalommal keseregnek a nemzet nagyjai és kicsinyei. A második kép három mellékcsoportból képződik: Jobbról a katonatoborzás vig képe, balról Jókai Mór a szabad sajtó győzelmét hirdeti. E két csoport közepén pedig Petőfi szavalja a „Talpra magyart.” A harmadik kép ábrázolja a piskii hid ostromát Bém tábornokkal az ostromlók élén. A negyedik képen látható lesz Hungária, a béke, a tudomány és az igazság nemtőivel, amint áldólag terjeszti ki a nemzetre kezét. Ezen képcsoportozatot *Polgár* Sándor rendezti.

A *Petőfi ébredése* című dramolett közben újabb élőképcsoportozatok kerülnek bemutatásra, melyeket *Zilahy* igazgató maga rendez. Ebben a csoportozathoz látható lesz a Golgotha és a gyászoló Hungária; *Batthyány* agyonlövete és a kiengesztelés nemtője.

Festői látványt fog nyújtani a diszeldadás utolsó száma, a nagy néma képlet, melynek tárgya *Budavár* bevétel.

Látványosság lesz még a transparentes hátsó függöny a tizenhárom vértanú képével.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre holnap, vasárnap este kilenc órakor rendkívüli gyűlést tart, amelyre a tagokat ez uton hívja meg *Tedeschi* Viktor elnök.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap d. u. 8 órakor az egylet hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ez uton is meghívja *Rosmanith* Albert elnök.

(*) Az aradi magyarnyelvtörjesztő betegsegélyző és temetkezési egyesület a saját hivatalos helyiségében október hó 5-én délután 2 órakor havi választmányi ülést tart.

(*) Az aradi hivatszolgák betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap délután 3 órakor rendes havi választmányi ülést tart.

(*) A Jókai asztaltársaság vasárnap este hat órakor *Schiffert* József vendéglőjében ülést tart, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

(*) Az Erzsébet-városi testvériség agghonvédek segélyző-asztaltársaság vasárnap délután 5 órakor tartja rendkívüli értekezletét. (*Ritler* János vendéglőjében.) Targysorozat: 1. Az adományok szétosztása. 2. A rendkívüli értekezlet megtartása. 3. Az alapító tagok névjegyzékének bemutatása.

Koburg Lujza sorsa.

(Purkersdorfi és Lindenhol.)

Arad, október 4.

Koburg Lujza hercegasszony sorsáról nem tud semmit a világ. Szerelmese, *Mattiasch-Keglevich* Géza kiszabadult már a börtönből, a hol esztendőkönn át ártatlanul sinylett, de *Koburg Lujza* még mindig járja az eleven halottak Golgotháját. Azt mondják: örült. Nem igaz. Egy újságíró legközvetlenebbül értesült a *Koburg Lujza* állapotáról s a mit megtudott, azt a mai B. N.-ban a következőket írja meg:

Döbling után *Purkersdorf* volt a második állomás, a hová *Koburg Lujza* tébolydai existenciája alatt jutott. Vajjon milyen volt a hercegnő élete *Purkersdorf*-ban? Es vajjon örült volt-e? Tartották-e egyáltalában örülniük?

Ma beszéltem egy hölgygyel, aki ebben az időben a *Purkersdorfi* szanatorium adminisztratív direkticeje volt. Nyiltan és őszintén mondott el nekem mindent, a mit tudott, egyben kijelentette, hogy vallomását bárhol, bármikor bármely bíróság előtt esküvel erősíti meg. Mondta dig a következőket:

— Mikor 1898. ősz utján *Purkersdorfi* állásomat elfoglaltam, *Koburg Lujza* hercegasszony már ott volt internálva. A *Purkersdorfi* szanatorium *dr. Rudinger* tanár, császári tanácsos tulajdona, aki egyszersmind orvosi vezetője az intézetnek. A telep öt főépületből áll: a nagy gyógyépület (*Curhaus*), kis villa, *Stein-villa*, utolsó villa és a fűtőházból. — A hercegnő a *Stein-villában* lakott: volt két szobája egy ici-pici kis terrasszal és egy szobája *Gebauer* kisasszony, a melléje kirendelt társalkodóhölgy számára. A hercegasszony már Bécsből ismert engem és *Rudinger* tanár mint régi ismerősét jelentett be a hercegasszonynak. Megérkezésem első napján be lettem mutatva. Elrémültem, mennyire megváltozott, alig tudtam lábamon állni. Csudás szóke haja nem őszült meg, csak elfakult, szemé ki volt sírva, arca akár a részegé, veres és duzzadt volt a sirástól, egész magatartása szomorú és megtört. Szegénynek ma rossz napja van, gondoltam magamban. Aztán láttam, hogy ilyen az ő rendes állapota, mindig ilyen maradt. És milyen volt a ruházata, amelyre azelőtt olyan sokat tartott. Istenem, hiszen nem volt rongyos, vagy piszkos, csak redukálnak, valahogyan elzüllötnék látszott.

Purkersdorf-ba ugyszólván börtöndök nélkül érkezett, lassan-lassan, részletenként kellett bekérni, amire szüksége volt. Így küldözgették el részletenként régi ruháit. Sok minden el is kallódhatott, mert alig a felét kapta meg annak, amit kért. Már most ezekből a régi ruhákból csinált magának ujakat. Szobácskájában például asztalon, székeken, padlón kiterítette ruháit, erről leszedte a csipkét, amarra feltűzte, aztán leült a padlóra és ismét elől kezdte a munkát. Ez volt egyetlen szórakozása.

Mikor *Fugger* grófnét elbocsátották, *Ge-*

bauer kisasszonyt szerződtették melléje társalkodóhölgynek. Új társa ellen hihetetlen ellen-szenvvel viselkedett a hercegnő, mert érezte, hogy feltétlen szigorúsággal ellenőrzi. Mikor például sétáltak, a hercegnő folyton a kutyáját szoligtatta és nem hallgatott oda *Gebauer* kisasszony szavaira. Képzeld el, a hercegnő semmiféle helyzetbe se lehetett el felügyelet nélkül! Már most ön azt kérdezi tőlem, hogy örült volt-e ez a szerencsétlen szegény asszony? Ha én erre azt felelem — és pedig tiszta lélekkel és szent meggyőződéssel tehetem, hogy nem, ez aligha dönti el a kérdést, elvégre laikus vagyok.

Hogy én nem tartottam örülniük, az még nem dönti el a kérdést. Más a fontos: soha semmiféle orvosi kezelésben nem részesült. Eleinte hetenként egyszer kijött *Kraft-Ebing*, később ő is elmaradt. Igaz, *Rudinger* tanár mindennap meglátogatta, de ez igazán csak látogatást jelentett. Soha nem hallottam, mint más betegnél, hogy a hercegasszonyhoz orvost kellett hívni, hogy orvosság kell, hogy kezelés kell. Soha se beszéltek róla, mint elmebetegről. Soha semmiféle rokona meg nem látogatta, — pedig *Stefánia* közvetlen közelben lakott, — és ha beteg lett volna, gondolom, mégis csak eljönnek, kérdezni, hogy jobbra vagy rosszra fordul-e sorsa. — Lássá. *dr. Rudinger* tanár nem csak nagy tudós, de rendkívül jó ember is. Valahánysor a hercegnőtől lejött, nyomott hangulatúnak látszott és csak úgy beszélt róla: az a szegény asszony! Es képzele, a szegény, nyugodt, soha extravaganciát nem mutatott asszony lakásának ablakaira rácsokat kellett tenni, ami soha, sem azelőtt, sem azóta nem fordult elő a szanatóriumban. Le is szedték a rácsokat még az nap, amikor a hercegnőt elszállították.

Milyen szomorú volt a karácsonya! Az összes betegekhez kijöttek a rokonok, hoztak ajándékokat, vagy küldtek postán, — hercegasszony nem kapott egyebet, csak egy bonbonniért, amelyet *Demel* cukrásszal leánya, *Dóra* hercegnő küldött neki. *Sirva* borult a bonbonnierra és *sirva* bontott ki egy cukorkát...

A hercegnő elutazása éppen olyan hirtelen történt, mint odajövetele. Már előzőleg beszéltek ugyan, hogy el fog menni; a jó *Rudinger* igazgató szinte leste a napot! Először *Koburg Lujza* atyjának, a belga királynak irtak, akarja-e leányát. Rideg visszautasítás volt a válasz. Aztán sok intézettel tárgyaltak, hiába. Zárt intézetbe szerették volna adni, de egyik sem akart tudni a dolgról. Végre hosszabb huza-vona után *dr. Piersonnal* állapotok meg, akivel szintén sokáig kellett tárgyalni. A szegény hercegasszonynak nem volt utiruhája; telefonáltunk *dr. Bachrachnak*, aki már előzőleg megtagadta a pénzt, mikor a hercegnőnek fűzőre, bluzra stb. volt szüksége. Azt a választ kaptuk, hogy ha maradt pénz a *Rudingernek* járó rendes havi összegből, vegyük. Végre *Utzlnál* telefonice rendeltem meg egy nyolcvan forintos utiruhát.

Két nappal elutazása előtt csuda történt; a hercegnő valamit kért! Azt, engedjék meg neki, hogy másnap kora reggel a fogadalmi templomban ez első misét hallgathassa, amikor még üres a templom. Nagynehezen megengedték Bécsből, de kikötötték, hogy szigorú és megbízható legyen a felügyelet. Másnap (gondolom) február volt, nyirkos, ködös reggelen viszontlátta Bécsét. *Sirva* imádkozott a templomban. Mibe után kérte környezetét, vigyék el *Dornbachba*, ahol egy helytől el akar bucauzni. Annyira rimázkodott, hogy megtették. Elvágattak *Dornbachba*, és hátul a parkban egy filagóriában leült egy padra, ahol egy fél-óráig sirt. Aztán letört emlékül egy száraz ga-

lyat . . . Utoljára látta Bécset. Másnap hat órakor reggel utazott el Rudinger és Gebauer kisasszony társaságában Drezdába. Előző nap folyton sirt. Nem evett. Reszkedett. Éjjel nem aludt. Zokogva borult a kezére a kapu előtt . . . Ő se tudott szólni, csak intett . . .

Ez az elbeszélés részletesen ad tudósítást a hercegasszony purkersdorfi tartózkodásáról. És most a lindenhofi szanatorium mögött tűnik el a hercegnő alakja. Ez a harmadik állomás. Itt már nem tudom felibbenteni a függőnyt, de megteszi helyettem más. Rudinger tanár, aki a hercegnőt Drezdába kísérte.

— Mi van a mi szegény fenséges asszonyunkkal? — kérdezte tőle visszatérése után az a hölgy, aki fentebb mondta el a hercegasszony purkersdorfi életének részleteit.

Rudinger elkomorodott.

— Szegény asszony, — mondta — nálunk még jó dolga volt — de ott! Még annyi szabadsága sincs, mint itt volt és sokkal kevessebbel kell megelégednie . . .

Vajjon milyen lehet ez az élet, amelyet Lindenhofban csaknem négy év óta folytat a hercegnő? És vajjon mi lett belőle?!

Az aradi polgári iskola huszonöt éves jubileuma.

(Iskolatársak összejövetele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Az aradi községi polgári iskola az idei iskolai évvel lépett fennállásának huszonhatodik évébe.

Az elmúlt negyedszázad alkalmából az iskola legelső évi növendékei holnap összejövetelt tartanak, mely csak azért is érdekes lesz, mert ők voltak az intézetnek legelső növendékei.

Az intézetnek első évében, az 1872/3-ik iskolai évben 55 növendéke volt, ezekből a holnapi összejövetelen részt fog venni 25, a régi tanárok közül pedig négy.

Az a huszonöt iskolatárs, aki a részvételét bejelentette, foglalkozás és tartózkodási hely szerint a következő:

Aradi Márton állomásfőnök Uj-Szent-Anna, Baliczky Gyula pénzügyi szemlész Kurtics, Fejér Gyula nagykereskedő Arad, Fejér László, az Adria biztosító társaság titkára, Gásza Béla kereskedő Arad, Herold Rezső jegyző Szent-Miklós, Hettmann Ferencz állomási előjáró Máslak, Konsitzky Gyula adótiszt Arad, Sárfalvy József állami tanító, Maffey Géza birtokos Arad, Malovich Károly pénzügyigazgatósági tisztviselő Arad, Meszlényi Antal dr. kir. ügyész Arad, Novák Péter földbirtokos, Papp Lajos állomásfőnök Szolnok, Schannen Lajos adóbevaltó hivatali tisztviselő Szeged, Söfalvi Schröd György elemi iskolai igazgató Arad, Schütz Péter telekkönyvvezető Arad, Simon Ignác földhitelintézeti tisztviselő, Stigler Gyula a belotini Braun ezég utazója, Szathmáry István polgári iskolai tanár Arad, Szecsey Mátyás birtokos, Szerény Sándor jegyző Kurtics, Tabakovics Emil építész Arad, Téglássy Gyula műlakatos, Totterer Nándor földbirtokos Uj-Szent-Anna.

A jubiláló intézet volt tanárai közül még életben vannak s a találkozóon megjelennek: Simay István, Millig József, Preisinger József és Somogyi Ágoston.

Az iskola legelső értesítője, az akkori nyelven szólva: tudósítványa a következő czimlappal van ellátva:

„Az arad városi nyilvános polgári iskola első Tudósítványa az 1872—73. tanév végén. Szerkesztő: Simay István ideigl. igazgató.

Az értesítőben olvassuk, hogy az intézet

Arad város polgárainak áldozatkészségéből épült s hogy azt fennállásának első esztendőjében meglátogatta Trefort Ágost vallás-és közoktatásügyi miniszter is.

A holnap összeülő volt iskolatársak az összeállított program szerint Fejér Gyula nagykereskedőnél jönnek előzetesen össze, innen délelőtt 11 órakor a Vass-szálló éttermébe mennek.

Délután négykor közösen lefénnyképeztetik magukat, este pedig volt tanáraik tiszteletére társasvacsorát rendeznek a Vass-szállóban.

Ha együtt tudnak maradni, részt vesznek a hétfői október 6-iki gyászünnepélyen,

Merénylet Jablanczy ellen.

(A megtámadott csendőrségi főparancsnok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 4.

Jablanczy Sándor altábornagy, a m. kir. csendőrség főparancsnoka ellen ma újból merényletet kíséreltek meg. Ez uttal egy nő állotta az altábornagy útját, a ki *revolvért fogott rá*, azért, mert a főparancsnok nem akart neki kihallgatást adni — az utcán.

A feltűnő eset részleteit budapesti tudósítónk a következőkben táviratozza meg:

Jablanczy altábornagy a honvédelmi minisztérium palotájából egy propelleren át jött a pesti oldalra. Mikor a Vigadó közelébe ért, egy alacsony termetű nő toppant elébe és könyörgő hangon megszólította:

— Kegyelmes uram! . . .

Az altábornagy koldusnak nézte az asszonyt s pénzt akart neki adni.

— Nem pénzt kérek, kegyelmes ur . . .

— Hát mit akar? Mondja gyorsan, mert sietős dolgaim vannak.

Erre a nő elmesélte, hogy Lukonics Gizellának hívják, foglalkozására születő és Kispesten lakik.

— Négy izben jártam már a kegyelmes urnál, hogy hivatalos ügyben kihallgatást kérjek — ugymond — de mindig elutasítottak. Most megvártam a kegyelmes urat s elhatároztam, hogy török, vagy szakad, de kérelmemet elő fogom adni s azt meg kell hallgatnia.

— De asszonyom — szólt Jablanczy — már engedjen meg, az utcán nem tárgyalhatok önnel. Keressen fel a hivatalban s biztosítom, hogy ott meghallgatom. Es most lsten önnel!

Erre az altábornagy megfordult, hogy tovább menjen. A nő azonban hirtelen elébe ugrott, *kézi táskájából revolvért rántott elő s azt Jablanczy mellének szegezte.*

Az altábornagy nem vesztette el hidegvérét. Megkapta a merénylő asszony karját s azok segítségével, kik a kínos epizód végső jelenetének tanúi voltak, kicsavarta kezéből a fegyvert s a nőt átadta az időközben előkerült rendőrnek.

Lukonics Gizellát felkísérték a főkapitányságra, a hol rögtön vallatásra fogták. Kijelentette, hogy nem akarta a revolvért elsűtni, sőt abban nem is volt golyó. Egyedüli célja az volt, hogy az altábornagyot maradásra bírja és rákényszerítse, hogy neki audienciát adjon.

A vakmerő asszonyt letartóztatták.

Érdekes, hogy ez már a második merénylet, a melyet Jablanczy altábornagy

élete ellen megkíséreltek. Tavaly egy csendőrfőhadnagy, kit különböző vétségek miatt elbocsájtottak a szolgálatból, akarta lelőni a népszerű altábornagyot, de a merényletet idejekorán megakadályozták.

Az aradi fonógyár terve.

(A kereskedelmi testület ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Az Aradon tervbe vett fonó- és szövőgyár ügyével, a mely a kereskedelmi minisztériumban húzódik, ma délután az aradi kereskedelmi testület választmánya foglalkozott. A gyár létesítése érdekében Institoris Kálmán polgármester fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, s ezen fölterjesztés támogatására fölkerlte Arad ipari és kereskedelmi szaktestületeit.

A kereskedelmi testület választmányi ülésén Tedeschi Viktor elnökölt, a ki üdvözölve a jelenvoltakat, néhány szóval ismertette a sürgősen összehívott ülés tárgyát.

Ezután Marschall Lajos dr. a testület titkára tett hosszabb előterjesztés kíséretében határozati javaslatot.

— Magyarország ipara, különösen gyár- ipara — ugymond — ma még a fejlődés kezdetén van. Főképen pedig szövőiparunk nincsen. Ezelőtt két-három esztendővel angol vállalkozók megkeresték Arad városát egy fonó- és szövőgyár létesítése érdekében, a mely két millió alaptőkével indulna meg, s körülbelül ezer munkást foglalkoztatna, kezdetben gyapot-, majd gyapjufonásra terjesztve ki üzemét, s később a szövést is belevonná. Arad városától ingyen telket kértek a vállalkozók, s ezt a város meg is adta. Az angolok a kereskedelmi kormányhoz is folyamodtak állami kedvezményekért.

Hosszan folytak a tárgyalások a minisztériumban, s azok során az állam késznek és hajlandónak nyilatkozott a kért kedvezményeket megadni. Időközben az angol-bur háboru lelohasztotta az angol vállalkozási kedvet, a tőke is megdrágult, úgy látszott, mintha a vállalkozók egészen elállottak volna ezen tervüktől. Azonban ez nem történt. Az angolok újra fölvetették a tárgyalásokat a minisztériummal, s a kormány hajlandónak nyilatkozott az újabb tárgyalásokba belémenni és a kért segélyt megadni. Azonban a dolgok hosszúra nyulnak a minisztériumban, s hogy a fonó- és szövőgyár terve minél előbb létesüljön, szükséges, hogy Aradon minden illetékes tényező: a hatóság, a kereskedelmi és iparkamara és a testületek lépéseket tegyenek annak érdekében. A polgármester fölterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben kifejtve, hogy mily fontos ennek a gyáralapításnak terve Aradra és az egész országra, továbbá azt is, hogy a hosszas eljárás miatt esetleg féltő, hogy az angolok elvesztik a kedvüket a gyár tervétől. kérte a kormányt, hogy ez ügyben a döntő lépéseket mielőbb megtegye. De hogy a polgármester sürgetésének fogantaja legyen szükséges, hogy az érdekelte kereskedelmi és ipari körök is kifejtseék, mennyire kívánatos minden irányban ennek a gyárnak létesítése. Ezért azt indítványozza, hogy az aradi kereskedelmi testületet is sürgős, alaposan megindokolt fölterjesztésben keresse meg a kereskedelmi kormányt, hogy az ügy kedvezően intéztessék el, s hogy a kilátásba helyezett segély és kedvezmény a gyár részére mielőbb megadassék. (Helyeslés)

Bing Ede helyesli az előterjesztést és annyival sürgösebbnek látja hogy lépéseket tegyenek, mert már más városok is mozgalmat

indítottak hasonló gyár érdekében. Így ujabban *Kolozsvárott* akarnak Arad helyett szövögyárat létesíteni . . .

Marschall dr. Az aradi gyár tervezői akarnak Kolozsvárott is hasonló vállalatot tervezni.

Bing Ede: És tudomása szerint már *Te-mesvárott* is tettek lépéseket ily irányban. — Azért nem szabad egy percet se várni, hanem mindent el kell követni, hogy ez a gyár mielőbb Aradon létesüljön.

Eles Armin azt hiszi, hogy ez a gyár-alapítás nem annyira a kormánytól, hanem az angoloktól függ.

Marschall dr. Az angolokban meg van a leghatározottabb hajlandóság a gyár létesítésére csak a kormánytól függ, hogy a kedvezményt megadja-e.

Magyari Ferencz rövid felszólalása után

Tedeschi Viktor meleg szavakban pártolta az előterjesztést, hangsúlyozva a tervbe vett gyári vállalatnak különösen Aradváros közönsége szempontjából való nagy jelentőségét, és a maga részéről azt is ohajt fejezte ki, vajha ez a gyár Aradon mielőbb létesülne.

Ezután a gyűlés az előterjesztést elfogadta és u-asította az elnökséget, hogy a kormányhoz a följíratot minél előbb felküldje.

Hir szerint a fonógyár terve a miniszteriumban azon akadt meg, hogy míg az első tárgyalások alkalmával a kormány a kért 60,000 forint segélyt az *Aradon* felállítandó gyárnak meg akarta adni, most azonban *föl akarja osztani az aradi és kolozsvári fonógyár között.*

A gyűlés még kisebb jelentőségű ügyeket intézett el és végül, **Abrai Lajos**, a felsőkereskedelmi iskola igazgatójának meghívására megtekintették az *iskola internatusának* helyiségeit. A tapasztaltak fölött a választmány elismerését fejezte ki.

Az ülésen **Tedeschi Viktor** elnöklése mellett **Bing Ede**, **Eles Armin**, **Gebhart István**, **Hegyi Albert**, **Kohn S. N.**, **Lengyel Tivadar**, **Magyari Ferencz** és **Marschall Lajos dr.** voltak jelen.

Kriványék válópöre.

(Békéltetési kísérlet a börtönben.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, október 4.

Régi dolog, hogy **Krivány János** felesége el akar válni az urától, aki már három év óta betegen fekszik az aradi ügyészség fogházában. A válasra **Krivány** azt a nagy bünt hozza fel, melyért **Krivány** világhírűvé lett.

Képzeltető, hogy **Krivány** nem szívesen viseli ezt a nevet s ezért válópör útján akar szabadulni ettől a névtől, meg az urától is.

A válópör már régen folyamatban van s ma bocsátotta ki az aradi törvényszék az idéző végzést, melyből egy-egy példányt úgy **Krivány** nének, mint **Krivány**nak kézbesítettek.

Az idéző végzés egy része így szól:

„Rendes keresete **Krivány Jánosné Purmann Antónia** aradi lakos alperesnek **Krivány János** felperes ellen házassági kötelék fölbon-tása és járulékaik iránt.

Végzés.

Ezen kereset folytán a házasság kibékítésére és eredménytelensége esetén folytatagos tárgyalásra 1902. évi október 22-ik napjának délelőtti 9 óráját kitűzi.”

Ezen végzés folytán október hó 22-én az aradi törvényszéken **Nagy József** törvényszéki bíró előtt megkezdődik a válópör tárgyalása.

Érdekes lesz a válópör azon része, melyet *békéltetési kísérletnek* neveznek.

Ha **Krivány** eleget akar tenni az idéző vég-

zésnek, vagyis ha részt akar venni a tárgyaláson, akkor a békéltetési kísérlet megejtése végeit a törvényszéknek és **Krivány** nének le kell menni a fogházba s akkor *Krivány cellájában* fog lefolyni a békéltetési kísérlet, mely előreláthatólag eredménytelenül fog végződni.

Kérdés azonban, akarja-e **Krivány** még egyszer látni a feleségét, akihez utóbbi időben már semmi sem kötötte, csak a törvényes eskü, a mely októberben szintén hatályát veszti. Lehetséges, hogy **Krivány** határozottan kijelenti, hogy nem vesz részt a tárgyaláson, ez esetben úgy veszik a dolgot, hogy **Krivány** nem akar békülni.

A világosi emlékoszlop.

(Fölvívás a törvényhatóságokhoz.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, október 4.

Az *Aradi Nemzeti Szövetség* penditette meg tudvalevőleg az eszmét, hogy a világosi fegyverletétel helyét emlékoszlop jelölje meg, s ehhez az oszlophoz az ország valamennyi törvényhatósága egy-egy felírással kököckével járuljon hozzá. A terv keresztülvitelére a nemzeti szövetség mellé állott Arad város törvényhatósági bizottsága, melylyel együttesen országos akciót indit.

A város és a nemzeti szövetség most az emlékkövek ügyében a törvényhatóságokhoz, testületekhez lelkes felhívást intéz, mely a következő:

Kedves atyánkfiai!

Világos, 1849. augusztus hó 13.

Gyászbetűkkel van ez a szomorú hely és időpont történelmünk lapján feljegyezve. Szabadságharcunk alkonya ott köszöntött be. A világosi hegység észak felé nyúló lábainál elterülő síkon temették el nemzetünk szabadságát és reménységét a feltámadásnak kilátása nélkül és egy félszázad után még mindig jeltelen a szomorú fegyverletétel e gyászos színhelye.

Hazánk honfi vérről áztatott földjén, meggyünk történelmi területén nem maradhat továbbra is jeltelen az a hely, a hol az ezeréves Magyarországot, dicsőségteljes múltunkat, ősi alkotmányunkat eltemetni akarták. A hazafias és kötelességszerű kegyeletérzés nem válogathat a szomorú és felbuzdító emlékek között.

Szeretett Testvéreink! Sedan emléke momentóként Páris város egyik főtérén emelkedik, a dicső kurucz-korszak elmúltát jelző emlékkő is évek előtt elkészült, a világosi csatások sem maradhat továbbra emlékkő nélkül.

A hazaszeretet és a tisztelet a hős és a vértanú ősök iránt egyformán követeli, hogy történelmünk minden mozzanatát megörökítsük. Hazafias kötelességünk tehát az utókorral szemben, hogy intő és óvó példálul ezt a történelmi helyet is — végre-valahára — méltóan és maradandóan megjelöljük, miért is Arad szab. kir. város törvényhatóságával egyesültünk és elhatároztuk, hogy ott, szeretett hazánk törvényhatóságai, városai, kiváló községei, testületei, egyesületei és kiváló egyéniségeinek hozzájárulásával emlékoszlopot emelünk. Ezen honfiai kötelesség leróhatása végett hozzátok fordulunk és egyesülésre hívunk fel titeket is kedves Atyánkfiai! es kérve kérünk, hogy járuljatok filléretekkkel ti is a szent célhoz.

Beismerjük, nehéz körülmények között tesz-szük próbára kérelmünkkel hazafias áldozatkészségteket, de ez még nem olyan ok, a mely miatt az aránylag kevés áldozattal járó kötelesség teljesítése elől kitérnünk szabad lenne.

Csekély dolgot kérünk tőletek, csupán egy követ, hogy hozzá téve a mienkhez, oltárt és méltó oszlopot emeljünk a zsarnokság által le-típort szabadság és ősi alkotmányunkért vívott élet-halál harc emlékének.

Fel tehát Testvéreink! A hazaszeretet szent nevében kérünk benneteket, alkossunk egyesült erővel egy újabb oltárt (adja Isten, hogy e nemből az utó!) hogy unokáink oda elzárándokolva és maguk elé idézve a mutat emlékké, hazafiságot és önfeláldozást tanulja-

nak, ami legbiztosabb záloga lesz egy újabb ezer éves fennállásunknak.

Maradtunk atyafiságos szeretettel és testvéri üdvözléssel Aradon, az Ezredévet követő hatodik esztendő augusztus havának a 13-dik napján.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága nevében:

Kádas Kálmán, s. k. **Institoris Kálmán, s. k.**
Arad sz. kir. város Arad sz. kir. város
főjegyzője. polgármestere.

az aradi nemzeti szövetség nevében:
Stojka József, s. k. **Tedeschi Viktor, s. k.**
titkár. társelnök.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Ezeregy éjszaka, tündér-rege. Este: Kintornás család, népszínmű. (Páratlan bérlet.)

Hétfő: Petöfi ébredése, színmű. (Páros bérlet.)
Kedd: Lottie zredesei, operette. (Páratlanbérlet.)
Szerda: Kendi Margit, dráma. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Napfogyatkozás, operette. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Vájjunk el, vigjáték. (Páros bérlet.)
Szombat: Katalin, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Cigánybáró.** A Zilahy társulata sokkal jobban van berendezve a komoly s a szó szoros értelmében zenés operettek előadására, mint azokra a modern, ugynevezett: táncos operettek, amelyeknél a zene és az ének csak dekoratív szerepet játszik s nem szükségesebb és nem is jelentősebb, mint akár a színpadi díszlet. Ennélfogva természetes, hogy ezek az előadások sikerültebbek is általánosságban, mint amazok, bár az új táncos-szubrett és komikus szerződtetése nagy hiányt pótol. A mai est például, — tekintve azt, hogy a *Cigánybárót* adták — beillett volna opera-előadásnak is; Zilahiné *Singhoffer* Vilma és *Bejczy* György voltak az est főszereplői s ez magában véve igazolja a fenti állítást. Előbbi csengő, tiszta koloratúrját csillogtatta, utóbbi pedig tömör, érces tenorját. Rajtuk kívül *Orbán* Arpád karmestert illeti első helyen az elismerés. A többszólamu énekek, különösen az erkély-jelenet kvarrettje igazi művelzet nyújtott s a karok műmódése is kifogástalan volt. *B.-Répássy* Gusztó és *Karácsonyi* Mariska nyílt színen kaptak több ízben tapsot, de bármennyire is megfelelt szereplésük az előadás sikerének, a szereposztás itt kifogásolandó. A *Cipra* énekszerepe alt hangot kíván s így érthetetlen, hogy miért nem játszották ezt *Parlagi* Kornéliával? Így aztán az *Arzén*a szerepe is jobban megfelelt volna a *Répássy* Gusztó hangjának. Ismételjük, hogy ez a szereposztás sem volt éppen kárára az előadásnak, de furcsa, hogy a művezetőség, jól lehet bizonyos stímmekre, alkalmas hangú énekesnővel rendelkezik, mégis fonákul osztja a szerepeket. *Polgár* Sándornak mókái, *Békésy* Gyulának pedig délceg alakja tetszettek. Így aztán az egész előadás kellemes hatást keltett a szép számú közönségre. (s—a.)

* **Füredi József**, az Aradi Nemzeti Színház ujon szerződtetett komikusa vasárnap mutatkozik be a közönségnek. Délután is, este is játszik s mindkét előadásban kitűnő szerephez jut. Füredi fellépéseire, melyet kitűnő hír előz meg, nagy várakozással nézünk.

* **Balog Etel** a színpadon. Az aradi színháznak hosszabb ideig volt kedvelt művésznője *T. Balogh Etel*, aki három év óta visszavonultan élt dicsőségeinek színterétől, vasárnap kezdi meg újra működését a szegedi színpadon. Ez alkalommal Szigligeti népszínműve: *A cigány* kerül színre, a melyben a művésznő *Rózi* szerepét fogja játszani. A címszerepet *Fenyéri* Mór ábrázolja.

* **Bokody Antal** temetése. A magyar színeszet érdemes halottját, a napokban elhunyt *Bokody* Antalt tegnap délután temették el *Bé-kés-Csabán*. A temetésen az Országos Színesz-egyesület, *Hídvégi* Ernő, a Magyar Színház

tagja képviselte, aki gyászbeszédet mondott az elhunyt öreg színész koporsójánál. Az aradi Nemzeti Színház tagjai szintén küldtek koszorút Bokody Antal sirjára. Ezt *Ternyei Lajos* helyezte el beszéd kíséretében a ravatalra, egyúttal ő volt a temetésen az aradi színtársulat képviselője.

* **Székely Irén szerződésének híre.** Egyik szegedi lapban olvassuk: A nagyváradai lapok azon hírére vonatkozólag, hogy *Székely Irén* a nagyváradai színházban vissza akar szerződni, magától a művésznőtől azt az értesítést kaptuk, hogy esze ágában sincs a szegedi társulattól megválni és nem ismer olyan „bizonyos föltételeket”, a melyek alapján ő a nagyváradai színházhoz visszatérne. A nagyváradai lapoknak úgy látszik, örömiük telik abban, hogy minden alap nélkül *Székely Irén* szerződését tárgyalják.

* **Az Alföld című aradi szépirodalmi folyóirat** immár második évfolyamában van s mai száma is változatos, érdekes tartalommal jelent meg. A füzetben novellák, versek elmélkedő közlemények váltakoznak, sőt regény is folyik benne. A szöveget illusztrációk tarkítják, melyek helyi vonatkozásúak.

A húsárak emelkedése Aradon.

(Nagy hiány a vágóállatokban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Néhány hónap óta állandóan aránytalanul emelkedik Aradon a hus ára. Alig melik el hét, hogy több fillérrel ne emelnék egy a mézárások, mint a hentesek a zsir, szalonna, sertés, marha- és borjúhús árát. A húsáraknak emelése természetesen nem kerüli el a piaci kofák figyelmét, a kik a mézárásokkal és hentesekkel egyidejűleg egy-két hét alatt felszoktatták az árát az összes szárnyas állatoknak.

A külföldön uralkodó sertés- és marhahús hiányából kifolyólag támadt ez az áremelés. Különösen Németországban rendkívül nagy a hiány a vágó állatokban. Az állattenyésztők kapnak a jó alkalmon és ezrével szállítják a vágóállatokat a külföldre és a milyen mértékben emelkedik a kivitel, ugyan olyan mértékben fogy Magyarországon a vágójószág és emelkedik napról-napra a húsárak ára.

Ehhez jött meg a mindenfelé uralkodó állatbetegség. Az ország nagy részében zár alatt van leköve a terület és így az állatok szállítása csak kisebb területről történhetik. Az állatbetegségektől különösen sújtva van most az Alföld. Csak most szabadult föl a zár alól Szabadka, de zár alatt van még mindig Szeged és Hódmezővásárhely és ugyan ilyen állapotban van még Arad is, bár mi remélhetőleg még a napokban felszabadulunk. A környéken nagy erővel pusztít a sertésvész, a szarvasmarha állatok között pedig a szájszél- és körömfájás betegség lépett föl.

Ezek a körülmények okozták aztán azt, hogy az egész ország területén emelték a hús árát. Ezt tették az aradi mézárások és hentesek is, akik azonban az utóbbi napokban már annyira megdrágították a hús árát, hogy ma az aradi piac a legdrágább az egész országban. Ehhez járul még az aradi hentesek legújabb mozgalmá, mely a város felújított szabályrendelete miatt, a csont nélküli kimérés következtében még drágábbá akarja tenni a húsárakat.

Az aradi mézárások és hentesek eleinte az áremeléséknél a budapesti piaci árakat vették irányadóul. Ma azonban már határtalan magasak nálunk a húsárak. A közönség méltányolja a kivitel folytán beállott állathányt és azt a helyzetet, melybe az aradi mézárások és hentesek az állatár következtében jutottak, de jogosan elégedetlenkedik a húsáraknak túl magas fölemelése ellen.

Nagyobb hiány különben is inkább sertés-

sekben mutatkozik. A sertésvész és a külföldi kivitel folytán az aradi hentesek ma abba a helyzetbe jutottak, hogy leülésre messze vidékről szállítanak Aradra sertéseket. Bár a viszonyok ilyenek, az áremelés mégis itt is indokolatlanul magas. Így a zsir kilogrammját 1 kor. 12 fillérről 1 kor. 40 fillérré, majd 1 kor. 44 fillérré, végül pedig 1 kor. 60 fillére emelték, holott a zsir métermázsája Aradon ma 148 koronával jegyeztetik, Budapesten pedig a hivatalos árjegyzés szerint a zsir métermázsája 148—150 korona. Ugyancsak a fővárosban az elsőrendű sertés hús kilogrammját 1 kor. 08—1 kor. 12 kor., míg Aradon 1 kor. 60 fillér.

A hentesárak áremelése mellett sokkal feltűnőbb a marha- és borjúhús-áraknak az emelése. A míg Budapesten az elsőrendű borjúhús kilogrammját 1 kor. 24—1 kor. 32 fillér, addig Aradon a hus kilogrammját 1 kor. 60 fillér áron árúsítják. Az elsőrendű marhahús kilogrammját a fővárosban 1 kor., Aradon pedig 1 kor. 20 fillér, 1 kor. 60 fillér sőt csont nélkül két korona is.

A közönségre pedig az a legsérelmesebb, hogy Aradon akadnak egy s mézárások, a kik visszaélnék a fogyasztó közönség tájékozatlanságával, és a marha- és borjúhúst még a most kitüntetett árakon felül is emelik. Az eddigi húsárak, különösen a borjúhús, indokolatlanok.

Jogosan elégedetlenkedik tehát az aradi közönség a húsáraknak egyesek által kapzsiságból eredő túlmagas fölemelése ellen. Helyesen tenné, sőt kötelessége is lenna a hatóságnak, hogy a közönséget megvédje ily esetekben egyes mézárások csunya kapzsisága ellen.

Weitzer János meghalt.

(Az aradi waggongyár gyásma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Gyászos hírt hozott ma Aradra a táviró Grácból. *Weitzer János*, az aradi waggongyár egyik megalapítója és igazgatója ma délután fél négy órakor ott 68 éves korában meghalt.

Az elhunyt, kiben a munka halottját gyászoljuk, egyéb eredményes ténykedése mellett, mintegy évtized előtt *Boros Benivel* és *Vásárhelyi Bélával* megalapította az aradi waggongyárat, mely gyárra Aradon kívül még más városok is pályáztak. Arad a gyár részére ingyen területet és tíz évi adómentességet adott.

Ez a gyár, mely Arad életében jelentős szerepet játszik, kelti fel most részvétünket *Weitzer János* halála iránt. De rászolgál a munkának e kiváló embere egyébként is a részvételre. Egyszerű munkából küzdötte fel magát *Weitzer János* többszörös milliomossá, ki az aradi gyárban való nagy részvételén kívül még a nevét viselő gráci waggongyárnak is legnagyobb részvényese volt. Bécsben palotája, Grácban hatalmas villája és nagy vagyonáról beszélnek.

Weitzer, ki aradi illetőséget is nyert, igen gyakran fordult meg Aradon és akik a joviális embert megismerték, őszinte rokonszenvet éreztek irányában. Selfmademan volt ő a szó szoros értelmében, és arra, hogy egyszerű munkából lett gyárossá, büszkén gondolt és ezt gyakran emlegette is.

Az utóbbi időben az aradi gyártól visszavonult, bár igazgatója maradt továbbra is, és részvényeinek legnagyobb részét a *Schöller* testvérek bank és nagyiparos cég vette át. A waggongyár igazgatósági termét az iránta való rokonszenv kifejezőjeként arcképe díszíti, melyet az igazgatóság festetett meg.

A munkabíró embert két év előtt gyomor-

baj támadta meg, melyből végzetes, nagy baj lett: rákbetegség. Baja egyre súlyosodott és az utóbbi időben már elvette minden reményességét arra, hogy abból kiépüljön. Most azután elérkezett a vég: *Weitzer János*, ki Grác mellett, *Hallerschloht* nevű villájában feküdt, betegágát nem hagyta el többé. Ma déljén agóniába esett, délután fél négy órakor kiszenvedett.

A gyász hírről ma délután négy órakor értesült *Vásárhelyi Béla*, főrendiházi tag, kinek *Ramor Lajos*, a waggongyár vezérigazgatója sürgönyözött nyomban a halál bekövetkezése után.

Altalános részvétet keltett a hír Aradon, s különösen a waggongyárban, hol *Weitzerrel* nagyon rokonszenveztek. Temetésén az aradi waggongyárat *Ramor Lajos* vezérigazgató képviseli, aki az elhunyt koporsójára a gyár nevében koszorút helyez.

Az öreg zászló.

(Asztalos Sándor lobogója.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Október 6-án érdekes relikviával lesz gazdagabb az aradi szabadságharc ereklyemúzeum. A 29-ik honvédszászlóaljbeli lobogót, mely alatt az aradi 48-as honvédek öreg bajtársaik temetéséhez szoktak kivonulni, helyezik el ünnepélyesen a múzeumban, hogy megóvják az enyészettől.

Érdekes története van ennek a golyótepte, sok harcot kiállott hadi lobogónak. A 29-ik zászlóaljbeli honvédszászlót, Aradváros hős védőjének, *Asztalos Sándor* századosnak parancsnoksága alatt 1848-ik évi november havában szentelték fel Uj-Aradon a templom előtt sorakozott zászlóaljbeli vitézek jelenlétében. A zászló nyelébe az első szept *Török Gábor*, Arad város akkori polgármesterének és utóbb kormánybiztosnak a nővére *Török Emma* urnő mint zászlóánya verte be. A zászlóaljbeli honvédek a hűségi esküt magyar és román nyelven tették le.

Ezen zászlót fennen lobogtatva, harcolta azután végig a zászlóalj az egész szabadságharcot. Hősies viselkedésének fénypontját képezi az 1849-ik évi február 8-ikán Aradon vívott utcai harc, melyben *Asztalos Sándor* százados, mint a zászlóalj parancsnoka, a zászlóval kezében: „Előre vitézek” parancsszóval, legelő haladva, dicsőségesen vitte győzelemre seregét. A csata hevében egy ellenséges katonát úgy ütött fejbe, hogy vére a zászlóra fecskendett. Ezek a vérfoltok a zászlón hosszabb ideig láthatók voltak. *Asztalos Sándor* századost hősies viselkedésének jutalmául a csatahelyén *Bocskó Dániel* kormánybiztos őrnagygyá léptette elő.

1849-ik évi május havában e zászlóalj a temesvári várat ostromló táborba lett vezényelve, hol szintén olyan hősiesen viselkedett, hogy azon alkalommal, midőn az ellenség a várból történt vakmerő kirohanásával a várat körül fogó magyar hadtestet megakartá semmisíteni a 29-ik zászlóalj állott az élén azon vitézeknek, kik az ellenséget a várba sikeresen visszazsoritották.

És mindezek dacára 1849-ik év augusztus 9-én, a Szűz Mária zászlók fennen lobogtatásával vívták a magyar seregek Temesvár alatt az utolsó élet halál harcot és kilenc órai csata után az egész magyar hadseregből csak *Vécsey Károly* tábornok hadteste, melyhez a 29-ik zászlóalj is tartozott, volt képes hátrálva akként menekülni, hogy kikerülve a világsi fegyverletelt, néhány nappal később *Soborsin*ban volt kénytelen magát megadni.

Ott történt, hogy *Nagy József* főhadnagy

a megadás előtt letépte rudjáról a zászlót és derekára fonva mentette és őrizte meg addig, míg várfogságba került. Előbb azonban átadta nejének, ki azt párnája tollai közé rejtve őrizte meg. Bekövetkezvén az alkotmányos korszak, előkerült rejtékéből a zászló is, és azt Nagy József főhadnagy 1867-ben az akkor megalakult aradi honvédegyeletnek azon megbizással adta át, hogy az az aradi honvédegyelet tagjainak temetkezési szertartásainál használtassék. Így is történt.

A zászló azonban a sok használatból már megrongálódott, elannyira, hogy végpusztulásától tartanak. Hogy az érdekes és nevezetes relikvia megmaradjon, a honvédegyelet elhatározta, hogy a zászlót az aradi szabadságharc erelye-muzeumban fogják elhelyezni. Ez az aktus *hétfőn*, október 6-kának ötvenharmadik évfordulóján megy végbe.

MULATSÁGOK

(=) **Felülfizetők névsora.** A folyó évi szeptember hó 27-én az új-arad-zsigmondházi tüzoltóegylet pénztára javára a Martini féle sörcsarnok helyiségében rendezett szüreti mulatságon felülfizettek: Hemmen János dr. 8 kor., Lambert Ferenc, Foitsek Károly, Parecz Béla dr. 4-4 kor., Pommerheim János 8 kor., Jamnitzky János, Bürger Ferenc, Mayr Lajos, Schäffer Béla, N. N., Netter Márton, Ludvig Alajos, Pánián Endre 2-2 kor., Van der Wene Ferenc, Weil Károly, Stanzinger Péter, Rey Lőrinc, Maszni János, Hartl Alajos, Michlbach György, Ducke Mihály, Joszt Sebő, Herold Antal 1-1 kor., Scholje Gáspár 60 fillér, Köteleességünknek tartjuk a nőknek valamint az uraknak, kik a multság szép sikeréhez oly fáradhatlanul — mint csószők — bírák és vinceller leányok működtek, valamint a felülfizetésekért ezen uton is köszönetünket kifejezni azon kéréssel, hogy jövőben is egyetűnket pártfogolják. Új-Arad, 1902. évi október hó 2-án. *Martini József* parancsnok. *Vukovits* Adam, titkar.

Függő kert a Minoriták palotáján.

(Sétány a levegőben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Az aradi minoriták épülő rendházának érdekes speciálitása lesz. Függő-kert lesz az egyik épület-szárny tetején, amolyan sétány-féle, melyen a minorita atyák valóságos levegőkúrát folytathatnak majd, ha kedjük tartja.

A minoriták függő-kertje semmi esetre sem lesz olyan nagyszabású, mint Semiramis királynéé volt, talán akkora hírnévre sem fog vergődni, mindenestre lesz azonban akkora területű, mint akár melyik tengeremelléki hotel terrasza.

A függő kert a minorita rendház udvari szárnya fölött van s csaknem teljesen elkészült már. Ez az udvari szárny egy emelet magasságú s a *Hermann-ház* tűzfalához van hozzáépítve. Az utcai szárny második emeletéből nagy szárnyas ajtó nyílik a függő kertre mely a viszonyokhoz képest meglehetősen nagy területű. Hosszúsága 30 méter, szélessége pedig 7 méter. Aszfalttal van burkolva s egy kissé lejtős, de a lejtő olyan enyhe esésű, hogy igen kényelmes a járás-kelés rajta.

A minorita atyák már javában üdülnek a praktikus terrazonon. Ha az egész épület készen lesz, kerti modorban, délszaki növényekkel, pavilonokkal fogják felszerelni, hogy a terrasznak egészen kertjellege legyen, miáltal nagyon kellemessé válik az ott időzés.

A függő kert alatt levő épület-szárny már szintén készen. A rendtagok november elsején költöznek be ebbe az épületbe, bár ez nem a végleges lakás. A rendház teljes elkészültével az utcai szárnyba költöznek a minorita atyák

s a most már készen álló épületszárnyban lesznek a vendégszobák, az ebédlő, könyvtár, konyha és egyéb mellékhelyiségek.

Maga az utcai rész november 15-ére, a *templom pedig november végére kerül tető alá*, kivéve a kupolát, melynek felépítéséhez csak a *jövő évben* fognak hozzá.

Érdekes, hogy az új templom nem lesz kifestve, hanem csak az a krém színe marad, melyet a belsővakolás által kap a templom fala.

AZ

Aradi Közlöny naptára 1903. évre.

Az Aradi Közlöny szerkesztősége az idén nagy képes naptárt ad előfizetőinek karácsonyi ajándéku.

A naptár díszes kiállításban és gazdag, változatos tartalommal fog december hó folyamán megjelenni. Az *Aradi Közlöny* 1903.-ra szóló nagy képes naptárának irodalmi részét országos nevű novellistákon és költőkön kívül *aradi szerzők írják, helyi vonatkozásuak lesznek az illusztrációk is.* A naptárhoz **teljes cimtárt** csatolunk, a mely az *Aradváros, Aradmegye, Csanád és a szomszédos megyékre vonatkozó összes adatokat* hiteles és hivatalos szöveggel közli.

Az *Aradi Közlöny* nagy képes naptára *egy családban sem nélkülözhető*; mindenkit minden tudnivalót illetőleg bőségesen fog tájékoztatni.

A naptárt ingyen és bérmentve kapja meg az *Aradi Közlöny* minden előfizetője.

Uj előfizetők csak akkor számíthatnak a naptár megküldésére, ha legalább negyedévre egyszerre fizetnek elő.

Hirdetéseket a naptárra elfogad az Aradi Közlöny kiadóhivatala. Kérjük a hirdetni akaró közönséget, sziveskedjék *mielőtt* érintkezésbe lépni a kiadóhivattal, miután a naptár már nyomtatás alatt van.

Az utolsó szemtanú.

(Aki a vértanúk kivégzését látta.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Mikor évenként elérkezik az október hatodik gyásznap fordulója, nevezetes ember lesz id. *Herold Antal*, volt zsigmondházi vizimolnár, aki szemtanúja volt a vértanúk kivégeztetésének. Eddig ketten éltek még azok közül, kik ezt a borzasztó eseményt látták. Társa azonban a télen meghalt, s így most ő az *utolsó szemtanú*.

Ma, hogy a gyászos évfordulótól csak két nap választ el, beállott szerkesztőségünkbe az öreg *Herold* s előadta, hogy ő csak azt óhajtja velünk közölni, hogy ő az egyetlen szemtanúja az 1849. év október 6-iki nagy gyászese-ménynek.

Míg öreg társa élt, október 6-án mindig felkeresték egymást és mikor a gyászünnepe-lyen együttesen résztvettek, mindenkor vissza-idéztek emlékezetükbe a szörnyű napot és a vesztőhelyhez érve, minden esztendőben megmutatták egymásnak azt a helyet, ahol állva végig szemlélték a hősöknek borzalmas vértanu halálát.

Most már csak egyedül maradt és úgy nyomja a szívét valami, hogy eljött hozzánk a szerkesztőségbe és jól esett neki visszaidézni a borzalmas emléket.

Ezután elbeszélte — amint az ő előadása alapján már ismeretessé vált — hogy mint történt a kivégzés, melyet ő és molnárjai a közellévő malomból néztek végig. Különösen meghatóan mesélte el, hogy *Damjanich* tábornok miképen küldte el feleségének nyakken-dőjét.

Erről a tényről a vértanúk aradi szobrának leleplezése alkalmával beszélt *Damjanichné*-val, ki akkor néhai *Végh Aurél* jószágigazgatónál lakott. Megkérdezte tőle, hogy a kendő elju-tolt-e hozzá a gyógytató pap útján, kire férje halála előtt bízta. *Damjanichné* igenlőleg intett és így szólt hozzá:

— Ebből látom, hogy ön tanuja volt a rettenetes eseménynek.

Ezzel elbucszott tőlünk a 81 éves *Herold*, s távozóban mondta, hogy nagyon szeretné még egyszer látni *Damjanichné*-t.

HIREK.

Aradi zászlóaljok áthelyezése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Hosszabb ideje jár a hire, hogy az aradi cs. és kir. 33. gyalogezred három zászlóalját *áthelyezik Aradról*, s annak csupán egy zászló-alja marad itt. Bár hivatalosan még erre vonatkozólag mitse tudattak az ezreddel, s a hadsereghez közel álló bécsi lapok se közöltek erről hírt, mindazonáltal a megbízható helyről érkező információk alapján most már befejezettnek tekintik, hogy ez az áthelyezés meg fog történni.

Csupán a helyekre nézve folyik még a kombináció, a hová az egyes zászlóaljok kerülőnének. Szó esett Dalmáciáról, de ezt valószínűtlenné tette már az is, hogy a 33. gyalogezred egy zászlóalja csak egy éve került vissza Dalmáciából és tudvalevő, hogy három évenként más-más ezredből helyeznek oda egy-egy zászlóaljat.

Sokkal valószínűbb a másik kombináció, a melyről most veszünk hírt.

E szerint a 33. gyalogezred *egy zászlóalja Aradon marad, egy zászlóaljat Zimonyba helyeznek, kettőt pedig a szlavonai Bródba.*

Miután Aradon három cs. és kir. gyalog-zászlóaljnak kell állomásozni, két zászlóaljat *más ezredből fognak Aradra veszélyelni.* Hogy milyen ezrednek legénysége került közénk, az még bizonytalan.

Az áthelyezés után az az állapot fog bekövetkezni, a mely tíz-tizenkét éve volt, mielőtt a 33. gyalogezred három zászlóalja *Putti Comingo* ezredes vezetésével Aradra vonult: akkor is egy zászlóalj 33-as baka és két század más ezredbeli katona volt a várban.

Valószínű, hogy mindezekre nézve a döntés rödig időn belül publikáltatni fog.

Tizenegy krajcár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Morvaországban csaknem legnagyobb, legfejlettebb városa *Olmütz*, mely számos kulturális intézménye mellett arról is nevezetes, hogy érseki székhely. A hercegérsek neve *Kohn*. Egyszerűen *Kohn*, vagy ha jobban tetszik *Kohn Tivadar*. Evi jövedelme... Ezt persze pontosan megállapítani nem lehet, bizonyos azonban, hogy sok, nagyon sok, sőt még ennél is több.

Egy átlagos püspökség jövedelme — pedig

ez sem megvetendő — tisztos polgári jövedelem az érseki javak hercegi dotációjához képest. Szóval az olmtüzi hercegérsek töméntelen birtok ura s egy nagy nyájnak krisztusi szeretettől áthatott főpásztora.

Bzék után kissé csodálkozni fog az olvasó az alábbi hír fölött. Talán sokan hitetlenül rázzák majd a fejüket is, a mire pedig semmi okuk nincs, mert ami alább következik, a legtisztább igazság. Szomorú, megdöbbentő valóság, a napi krónikás száraz feljegyzése.

Hangzik pedig ez a feljegyzés imígyen: Kohn Tivadar olmtüzi hercegérsek nemetisti erdejében dolgozó munkások közül többen néhány darab fát elvittek az erdőből, hogy odahaza tüzelhessenek vele. A járásbíróság lopás címén elítélte valamennyit fogházbüntetésre. A törvényszék ezt az ítéletet megsemmisítette és a vádlottakat felmentette, mert a boldogtalan napszámosok az érseknél csak *tizenegy krajcár napszámot kaptak* s így nagy nyomorban voltak.

Ennyi az egész. Nemde érdekes? Ime, a krisztusi szeretet miként zsugorodik össze 11 krajcár, azaz 22 fillér napszámbré. A főpásztor krisztusi szeretetében részesült barmok pedig huzzák 22 fillérért az igát és hálából a krisztusi szeretetért lopják a főpásztor fahasábjait, melyeket — hiszik talán, hogy verejtékes munka árán szerzett magának? Szó sincs róla. A kegyelmes főpásztor azt ájtatos imádkozásért kapja erdőstül, mezőstül, palotástul együtt. Ájtatos imádkozásért, meg azért, hogy a reá bizott nyájnak a szeretet gyakorlásában példát adjon.

Lehet, hogy néha megfeledekzik a jó példáról s ez az oka, hogy jámbor hívei is megfeledekzenek néha az erkölcsről és lopnak közönséges tolvajok módjára. Csak azok a világfelforgató vad szociálisták magyarázzák másként a hercegérsek ur feledékenységet s nem lehetetlen, hogy ezeknek van igazuk. Mert hát a jólakottságnak bizonyos gavallériája szokott lenni, a mi azonban az olmtüzi hercegérseknél egészen ismeretlen érzés.

— **A király nevenapján.** A király születésnapja és nevenapja, ha lehet, minden évben bensőbb ünnepe lesz a magyar nemzetnek s ez az ünnep mind szélesebb köröket ölel fel. Tudatában vagyunk annak, hogy a monarchia és így hazánk minden veszedelmes megrázkódtatástól mind ad'ig meg lesz kimélve, a míg tapasztalatokban gazdag királyunk megtisztult qölcsessége, szelid lelke és semmiféle különbséget nem tevő jósága uralkodik felette és a népek reménykedése ezért csüng a jóságos uralkodónak képzelhető hosszú életén. Ezért imádkozott ma Arad közönsége is a vár helyőrségi templomán, a hol a hatóságok képviselőinek jelenlétében dr. Csák Ciriák minorita-rendfőnök tartott ünnepi istentiszteletet. A misén megjelentek a megye törvényhatóságának képviselőiben Urbán Iván főispán, dr. Dálnoki Nagy Lajos alispán, a város tisztségviselő-kara: *Institőrés* Kálmán polgármester, *Sarlot* Domokos főkapitány, dr. *Posgay* Lajos főorvos, *Bund* Henrik főszámvevő és *Virágh* Lajos főmérnök, a törvényszék *Ribicezy* Ferenc elnök-helyettes, a járásbíróság *Kugler* István kir. táblai bíró vezetése alatt. Az iskolákban hazafias ünnep keretében emlékeztek meg a király nevenapjáról.

— **A főispán és a polgármester Budapesten.** E hó 8-án, szerdán délelőtt 10 órakor tanácskozás lesz Budapesten a *belügyminisiteriumban* az aradi gyermekmennáznál betöltendő állásokra vonatkozólag. Erre a tanácskozásra a belügyminisiter meghívására Urbán Iván főispán és *Institőrés* Kálmán polgármester az említett napon a fővárosba utaznak.

— **Királyunk és a belga udvar.** Bécsből írják egy müncheni lapnak, hogy Lipót belga királynak Lónyay grófnővel szemben tanusított eltárasa, mint bécsi diplomáciai körökben biztosan tudják, a *bécsi és brüsszeli udvarok között rossz viszonyt idézett elő*. Lónyay grófnő leánya és *Ferencz József* király unokája, *Windischgrätz* Erzsébet hercegnő tudvalevőleg megkezdte az utat, hogy *Henriette* királynő temetésén résztvegyen, de Lónyay grófnőnek egy távirati értesülése folytán visszautazott. Most azt beszélnek, hogy *Windischgrätz* hercegné visszaérkezése után nagy atyjának, *Ferencz József* királynak látogatását fogadta, aki megakarta tudakolni unokájától, hogy mi birta utazásainak oly hirtelen félbeszakítására. A királynak állítólag eleinte *nem tetszett*, hogy *Windischgrätz* hercegné nem ment Brüsszelbe. A magyarázatot aztán, melyeket a hercegné nagyatyjának adott, a király helyeselte unokája eljárását minden tekintetben és a bécsi és brüsszeli udvarok között oly mérvű feszültség keletkezett, hogy kétséges volt, részt vesz-e vajjon *Ferencz József* király a *Henriette* királynéért Bécsben tartandó rekviemen. A király aztán mégis megjelent, nehogy a szakítás ezzel nyilvánvalóvá legyen.

— **Visszavonhatatlanul utolsó megerősítés.** A mialatt *Mangra* a „Szeret-nemaszeret“ ákácvirágait téregeti, ezzel a találgatóval: „megerősítenek — nem erősítenek meg“, azalatt az ujságokban egész könyvre való hir jelenik meg, föltétlen és hihetetlenül megbízható forrásokból, amelyek az ő megerősítése, vagy meg nem erősítése körül táncolnak. Különösen a megerősítés hire kisért gyakran, s már egy hónap előtt napvilágot láttak olyan hírek, hogy „a megerősítés megtörtént s annak hivatalos publikálása már csak napok kérdése.“ S a napok kérdése ma is kérdés. Azaz, hogy egy *nagyváradi* lap megoldja, irván mai számában a következőket:

Budapestről távirja tudósítónk, hogy politikai körökben elterjedt hírek szerint ő Felsége már megerősítette *Mangra* Vazulnak aradi püspökké történt megválasztását. A választást megerősítő királyi kéziratot a kézelebbi napokban már hivatalosan is publikálni fogják.

Lám, az aradi román lap igaztalanul vágta a magyar kormány fejéhez az egyházi paragrafusokat, amiért a megerősítés dolgát nem intézte: hiszen már a király megerősítette az aradi román püspökválasztást, s a kormány már nem is emlékszik rá, oly régen történt. És ezt épp az aradi románok ne tudnák? Vagy talán azt jelentik ezek a hírek: szerin tannnyira inog a *Mangra* püspöksége, hogy ilyen ujsághírekkel kell újra meg újra „megerősítenie? De mikor jön már az igazi, a visszavonhatatlanul utolsó megerősítés? . . .

— **Zola temetése.** Mint Párisból táviratozzák, *Zola* Emil holnapi temetésére rendkívül fényes előkészületeket tettek. A halotti menet élén a megboldogult unokatestvérei fognak haladni, a szemfedőt pedig hirneves írók, ezek közt *Halevy* és *Mirbeau* tartják, továbbá *Zola* kiadója, *Charpentier* és *Brian*, a munkás szindikátusok képviselője. A gyászház környékét elrekesztik s oda mindössze kétszáz embert bocsátanak be.

— **A kiegyezés krízise.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Az osztrák miniszterek a szakeiódokkal egyetemben ma este Budapestre érkeztek s holnap folytatják a kiegyezési tárgyalást a miniszterelnöki palotában. A

félhivatalos *M. N.* jelentése szerint még igen komoly differenciák várnak elintézésre.

— **Bartók Lajos**, a Petőfi-társaság alelnöke, ki tudvalevőlag az október 6-iki ünnepélyen saját ódáját szavalja, holnap, vasárnap este a gyorsvonattal érkezik Aradra. A rendező bizottság felkéri Arad író-emberreit s a Kőlcsey Egyesületi tagokat, hogy a költő fogadtatására minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Az ad-hoc bizottság működése.** Az aradi közműhely létesítésére vonatkozó tárgyalások egyidőre tudvalevőleg megszakadtak. A bizottság haladékat adott a villamos-társulat képviselőinek arra, hogy az eléjük terjesztett feltételekre a választ megadják. A tanács ma tudomásul vette ezt s utasította *Varjassy* Lajos gazdasági tanácsost, hogy október hó vége felé újból hívja össze az ad-hoc-bizottságot a villamos-társulat propozícióinak meghallgatására.

— **Koszoru a szabadsághősök sírján.** Az aradi nemzeti szövetség a gyásznapi alkalmából kegyeletos cselekedettel áldoz a szabadságharc hősei emlékének. Október 6-án koszorut helyez *Vécsey* Károly gróf tábornok, *Lenkey* ezredes, valamint az aradi utcai harcban elesett honvédek sírjára.

— **Sulkevsky herceg gondnoka.** Megirtuk a napokban, hogy *Sulkovszky* József Mária herceg aradmegyei uradalmában tartandó vizsgálat megajtására a bonni bíróság *Unterrichter* Lothár ulánus ezredest, *Hellekessel* ügyvédet és *Esser* Félix számvizsgálót küldte ki. A bizottság ma, öt napi vizsgálat után elkészült munkájával, és Aradmegye árvaszékének bejelentette, hogy a negyvenezer holdas birtok gondnokául a herceg vejét, *Tagányi* Sándor dr.-t nevezte ki.

— **Ülések a vármegyén.** Aradmegye közigazgatási bizottsága október 7-én délelőtt 9 órakor közigazgatási erdészeti bizottsága délelőtt fél 12 órakor, laktanya-bizottsága pedig október hó 9-én délelőtt fél 12 órakor ülést tart.

— **Temesvár ünnepe.** A *temesvári* hadapród-iskolát — mint lapunknak táviratozzák — ma nagy ünnepélyesség közt *Fejérváry* Béla br. honvédelmi miniszter jelenlétében felavatták. A felavatást *Belopotoczky* tábori püspök végezte. *Switzer* Lajos lovag hadtestparancsnok és *Amon* alezredes beszédet intéztek a növendékekhez, mely után leleplezték a király új mellszobrát.

— **Elismerés a konverzióért.** A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb kéziratot közli: Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, az 1902. évi V. törvénycikk alapján foganatosított konverzió körüli sikeres közreműködés méltánylásául megengedem, hogy *Kornfeld* Zsigmond, a magyar főrendiház tagja és a magyar általános hitelbank vezérigazgatójának, báró *Rothschild* Albert, a bécsi „S. M. von Rothschild bankház főnökének, valamint lovag *Taussig* Tivadar, a szabadalmazott általános osztrák földhitelintézet igazgatójának elismerésem tudtul adassék; továbbá *Wollheim* Lajos, a szabadalmazott osztrák hitelintézet igazgatójának *Ferencz* József-rendem középkeresztjét, végül *Stiedry* Fülöp kereskedelmi tanácsos, a bécsi „S. M. von Rothschild“ bankház cégvezetőjének harmadosztályú vaskoronarendemet díjmentesen adományozom.

— **Ősz helyett tél.** A német viharproféta *Falb* tanár hiába jósolta meg az enyhe időt, a természet keresztül készül ugrani az ősz s egyszerre télbe fordul a nyár után. Az ország minden részéből hideg időt jelentenek. Fagy és dér jelentkezik mindenfelé. Bécsből hideget jelentenek. Pénteken a legkisebb hőmérsék Bécsben 2 Celsius fok volt, a legnagyobb pedig 18 fok. A levegőnek ez a hirtelen lehűlése egész Ausztriára kiterjed, egészen az Adriai tengerig. Csehország és Szilézia éjszaki részeiben és az óriás hegységben ma már hó is esett. Csehország és Morvaország több helyén fagyott és a hőmérő higánya a zérus pont

alá esett. Lembergől, Tarnopolból és Trautnovból nagy havazások híre érkezik. Észak-Németországban is több helyütt hó esett. Valószínű, hogy ezek a havazások hűtötték le általában a levegőt.

— **Az automobil működik.** Egy távirat azt a már éppen nem meglepő hírt hozza, hogy újból automobil katasztrófa történt, még pedig Rostov-ban. A gyilkos tőf-tő ezuttal egy kocsit fordított fel és gázolt el. A kocsiban tizenegy ember ült, kik közül három rögtön meghalt, a többi pedig vesélyesen megsebesült. Az automobil vezetőjét letartóztatták.

— **Az elvesztett arany bojt.** A budapesti honvéd főparancsnokság a mai napon két tartalékos tisztet fosztott meg a fényes hadnagyi sarzsítól. Egyik, *Strohmann Arnold* szabaddal ezredbeli hadnagy, megsértette a tiszt állás becsületét azzal, hogy idegen házban, megsértve a vendégjogot, tettelegességre vetemedett s mikor megrágalmazták, nem kért elégtételt. A másik tartalékos hadnagy esete sokkal szomorubb. *Fabricki Somát* a gyulai kir. törvényszék sikkasztás és okirathamisítás miatt három évi fegyházra és hat évi hivatalvesztésre ítélte, ezért aztán elvették tőle az arany kardbojtot is.

— **A román bíróságok a zsidók ellen.** A romániai zsidó üldözésnek egy rikító példájáról érkezik a hír táviratban. Eddig arról volt szó mindig, hogy csak a zsidó iparosokat és kereskedőket kényszerítik Romániában hazájok elhagyására: az újabb eset azt igazolja, hogy a diplomás romániai zsidók se mentek az üldöztetéstől. A mint lapunknak táviratozzák, dr. *Brunner Rudolf* romániai ügyvéd, a ki a Magyarországból kapott segélyvel Amerikába vándorol, fölháborító dolgokat mond el a saját maga szenvedéseiből. A törvényszékek minden keresetét elutasították, mert zsidó; mikor az igazságügyminiszternél kért orvoslást, az kiadta. Miután ezzel az igazságtalan eljárással elvették a kenyérkeresetét, nem maradt más hátra, mint hogy kivándoroljon.

— **Lopás a várban.** Az aradi vár kazamátáiból még a múlt hónapokban katonai felszereléseket loptak el. A tolvaj bemászott az egyik kazamátába s onnan 85 zubbonyt, katona-nadrágot, keztyűket, nadrágszíjat, több alsónadrágot s végre egy ébresztő-órát elloptott. A tettest eddig még nem sikerült kézrekeríteni.

— **A félholtra vert lakatos-segéd.** Megirtuk a napokban, hogy *Szűcs Ferenc* aradi lakatos-segédet szeptember 30-án éjjel valahol annyira megverték, hogy másnap is egész nap eszméletlenül feküdt. Most, hogy az aradi közkórházban valamennyire kiheverte sérüléseit, *Rimanóczy Zsigmond* rendőrtiszt kihallgatta. A súlyos sebekkel bíró lakatos azt adta elő, hogy csütörtök éjjel *Szűcs Pál* nevű kőműves segéddel mulatott. Hajnal felé bevetődtek a Kapu-utca sarkán levő Tóth-féle korcsmába, ott összevesztettek s mikor a korcsmát elhagyták, *Szűcs Pál* ellen megindították a bűnvádi és kihágási eljárást.

— **Elégett százezrek.** Erzékeny anyagi csapás érte Kolozsvár egyik dúsgazdag polgárát. Százezreket érő vagyont vesztett el alig öt perc alatt és attól lehet tartani, hogy az anyagi veszteségen kívül esztét is elveszti. *Sztojanovics Gedeon* nyugalmazott cs. és kir. ezredes nagy vagyona tett szert nejjének elhalálózása után. Tőkájének tetemesebb része holt birtokban feküdt, melyet *Sztojanovics* pénzzé váltott föl s forgatható vagyont különböző részvényekbe fektette. Értékpapirjai több százezer koronára rugtak, melyeket íróasztalának fiókjában őrzött. Tegnap lakására érkeztek unokái, kiket *Sztojanovics* a délután folyama alatt magukra hagyott dolgozószobájában. A kis gyermekek kutatás közben reábukkantak az íróasztalban elzárt színes részvénytáblákra, melyekkel eleintén játszadoztak s később mikor mindannyi

össze volt gyürve már a kandalióba dobták, hogy néhány pillanat múlva hamuvá váljanak. *Sztojanovics* csak késő délután vette észre, hogy értékpapirjai hiányának. Azonnal kérdőre vonta cselédjeit, de ezek mitsem tudtak a dolgról. Végül az unokákhoz fordult, kik a legnaivabb hangon jelentették be az értékpapírok sorsát. Ez a hír aztán annyira megrendítette, hogy orvosa, tartva a következményektől, állandóan megfigyeli.

— **Az aradi Kossuth-szoborra** újabb a következő adományok gyűtek be: Mojnár Márton 3-40, Kass Béla 1—, Ravasz Imre Misesberah 6—, Tűzoltógyakorlat 5-62, Csertői Banabás 7—, Bányai Kornél 2—, Klein Ignác 1—, Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület 25—, Izraelita kiházasító egyesület 25—, Parázkör 8—, Glück József gyűjtőive: Glück József 3—, Grünbaum Mór, Dnk János, Popovics Vazul 1—1 korona, Hamza János, Gruber Jakab, Hudeczek Sándor 60—60 fillér, Virág János, Karácsonyi Imre, Czifra Imre, Markó János, Lacsó János, Gruber Ignác, Tergulicza Péter, Leptich András, Reisinger Ignác, Bernfried István, Haide János, Erenfels Lajos, Zwitek Károly, Juhász Mihály 40—40 fillér, Nyitrai Sámuel, Masy Ferenc 20—20 fillér. Sárossy József gyűjtőivén: ifj. Jasek Ferenc 1-40, Sárossy József, Janig Gáspár, Sternberg Bertalan, Berger Adolf, Maté Sándor 1—1 korona, Wagner Gyuláné 2—, Krausz József, Junga Samu, N. N., N. N. 40—40 fillér, N. N., Gaj Jakab 20—20 fillér. Tenczlinger Károly gyűjtőivén: Tenczlinger Károly, Remger Samu 10—10 korona, N. N., Gallovich Gyula, Horváth Gábor, Fülöp Ferenc, Sebők Gyula, Mósza Béla, Prantner József 2—2 korona, Szántó László, Bakos Pál, Novothy Endre, Stoklasz Pál, ifj. Horvát Gabika, Betke János, Gebei Sándor, Kürthy László, Gase Kálmán, Petszina Sándor, Kicsi András, Kabodi Lajos, Levegy József, Balog Ferenc, Pallos Mihály, ifj. Tenczlinger Károly, Grünvald Jozefa, Boór János, N. N., N. N., N. N. 1—1 kor., Sziagyártó Péter, Belova István, Klug György, Tenczlinger József, Urbán György 50—50 fillér, Bondár Ferenc, Stefanov János, Markos János, Virág János 40—40 fillér, D. Szabó Mihály névnapján 7 kor. Álladék 13770 kor. 10 fillér.

— **Krisztus glóriájának sugarai.** Irodalmi per ritkán akad nálunk. A magyar író nem tud hozzá szokni a — felperességhez. Szegény jó *Inczédi László* perelt egyszer egy gazdag részvénytársaságot. Atnyirták valamelyik versét hét kalendáriumba. Tíz koronát kért ezért a jogbitorlásért. De nem adtak neki. Ekkor aztán pert indított s a bíróság 200 koronát ítelt meg *Inczédi* részére: ezenkívül a részvénytársaság még 500 korona költséget fizetett. Most *Kiss József* perli a Telefon Hirmondót, mert ez elmondta előfizetőinek a költő „Trombitás” című legújabb balladáját. Ez a per eszünkbe juttatja egyik debreceni kiadónak irodalmi perét. Ohitű imakönyv címen könyvet adott ki, melyhez *Roskovics*, a híres festő Krisztus képért fizet ezer koronát. A könyv nem fogyott még el, hanem a képet, mely a kiadó raktárában külön volt elcsomagolva, megrágták az egerek. Mit tegyen a kiadó? Titokban újra megrajzoltatta a *Roskovics*-féle Krisztus-kép hű másolatát s annyi példányt nyomtatott belőle, a hány példány imakönyve még volt. A másoló remekül megoldotta feladatát, a másolat szakasztott olyan volt, mint az eredeti. Azaz hogy még sem. Mert a *Roskovics* édes atya nagyító üvegen át megolvasta a Jézus Krisztus feje köré fonódó glóriasugarakat és a másolaton — tizenhat sugárral többet talált, mint az eredetin. Ez a tizenhat sugár Krisztus feje körül kerek ezer koronájába került a debreceni kiadónak.

— **A leánya becsülete miatt.** Mélyen megindító családi dráma színhelye volt tegnap este felé a temesvári Selyemgyár-utca egyik háza. *Schaffar Laura* munkásasszony akart megválni életétől azért, mert megtudta, hogy 16 éves leánya viszonyt kötött egy fiatal legénnyel, mely viszony nem maradt következmény

nélkül. A szerencsétlen asszony e fölött való bánatában este marólugot ivott és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Az első orvosi segélyben dr. *Engelsz Béla* kerületi orvos részésetette aki az életunt asszonynak azonnal ellenmérget adott be, mitől ez láthatólag jobban lett. Allapota szerencsére nem aggasztó és remélik, hogy néhány nap múlva isét teljesen felépül.

— **Dinamitmerénylet egy nászmenet ellen** *Boica* és *Kristyór* között szerdán este egy nászmenetet dinamittal akartak a levegőbe röpteni. A terv azonban nem sikerült úgy, ahogy kieszelték. A nászmenetnek nem esett baja, de egy másik ártatlan ember áldozatul esett a merényletnek. Az esetről az alábbi tudósítást kaptuk: *Bogyisán* Illés bánya felügyelő leányának szerdán volt az esküvője *Petrosán* Miklós bánya munkással. Ennek a leánynak régóta udvarolt egy *Barbura* György nevű legény, de sem a szülők, sem a leány nem szerették a legényt s ezért, a mikor a leány kezét megkérte, elutasították. Az elutasított legény még egyideig remélt, mikor azonban megtudta, hogy imádoztja *Petrosánnal* jegyet váltott, bosszura határozta el magát. Az esküvő után, a mi *Boicán* történt, a menyasszonyt *Kristyóra* vitték a vőlegény házához. Ezt az alkalmat akarta felhasználni *Barbura* bosszujának kielégítésére. Már besötétedett, amikor a násznép elindult a menyasszonnyal kocsikon. Amint *Boicát* elhagyták, iszonyú durranás hangzott, mire a nászmenet lovai megijedve, leugrottak az országutról s úgy vágattak tovább, míg nagynehezen megállíthatták őket. Ezután több férfi visszament, hogy megnézzék, mi történt s a robbanás helyén egy darabokra tört kocsit, egy férfi holttestét és két ló hulláját találták. *Dinamit ölte meg őket.* A gyilkos robbanó anyag az első kocsiban ült menyasszonynak és vőlegénynek volt szánva, a menet előtt azonban egy üres kocsi haladt, a mit a merénylő a sötétségben nem vett észre és ezt robbantotta fel. A merényletnek *Szinguran* Juon, kristyóri lakos esett áldozatul. A merénylő *Barbura* György volt, a kit a csendőrmár letartóztatott.

— **Könyvtár-megnyitás.** Az *Aradi Kereskedők Köre* könyvtára, amely a nyári szünet alatt új beszerzések és ajándékozások által jelentékenyen megszaporodott, s ma már 1200 kötetnél többet számlál, csütörtök este fél helenckor nyílik meg a tagok számára. A könyvtár a jövőben állandóan csütörtök este tartja hivatalos óráit.

— **Az eleki libatolvajok.** Eleken — mint tegnap megirtuk — *Niedermayer* Józseftől 36 libát és 2 pulykát loptak el. A tolvajok Aradra hozták be a zsákmányt s ma délelőtt a piacon akarták elárúsítani. A rendőrség azonban elcsipte a tolvajokat *Bojecsán* Tódor siklói, *Goldis* Istvánné és *Gredis* Miklós simándi lakosok személyében. A tolvajok beismerték bűnüket, ráadásul azt is, hogy *Székudvaron* is loptak aprójszágokat.

— **Betörés az Eötvös-utcában.** *Deutsch* Hermannének Eötvös-utca 14. számú lakásáról kilenc liter libazsirt loptak el ma. A tolvaj behatolt a ház pincéjébe s onnan vitte el az inyes eledelt két bádogedényben. Azt hiszik, hogy a lopást egy 30—40 év körüli csavargó követte el, akit a délelőtt folyamán a ház előtt láttak ógyelegni.

— **Tolvajok a gépkocsin.** A tolvaj-furfang kimeríthetetlen. Soha ki nem fogyó leleménnyel kerülnek el a törvényt és közelítik meg mások tulajdonát. De mi haszna minden furfangnak és leleménynek, ha néha az eszközök a melyeket használnak, botrányosan engedetlenek? A tolvaj-eszközök közt, a melyek eddig használatban voltak, bizonyára új az automobil. Négy budapesti gentleman: *Kovács Pál*, *Morva* Tamás, *Petrás* János és *Krausz* Ignác annyi pénzt lopkodott össze, hogy azon közösen egy autóbilit vehettek. Ezzel a gépkocsival száguldottak végig Budapesten és magukkal vitték mindent, a mit utközben vihettek. Az orzolt tárgyakat a gépkocsira rakták és szállították. Senkinek sem jutott eszébe az elegáns urakban tolvajokat látni. De arra nem számított-

tak még sem, hogy a gépkocsinak néha szélei vannak. Elhatározták, hogy Nagymaroson négy villát fognak kifosztani, mert tudták, hogy a villák lakói eltávoztak onnan. De a gépkocsi megtagadta a szolgálát. A pályaudvarba tolták tehát az autóbilt, hogy hazaszállítsák. Várniok kellett és bértértek egy korcsmába. Ott jól felöntöttek a garatra s kettőnek a bor úgy a fejébe szállt, hogy nem tudott logikusan gondolkozni. Harmadik osztályu jeggyel első osztályu kocsi szállítás, a hol botránnyosan viselkedtek. A kalauz jelentésére a legközelebbi állomáson csendőrök megmotozták őket és sok lopott tárgyat találtak náluk. Így került a négy gentleman a gépkocsival együtt a csendőrség kezébe és vége volt a gépkocsival való tolvajlásnak.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **A családi szoba legszebb dísz** egy olyan életnagyságu fénykép, mely valamely kis arckép után készült. Ilyen művészi kivitelű életnagyságu képet ingyen készít bármely kis arckép után Porler Átilmos Nagy Aruháza, a Szabadságtéren mindazon vevőinek, kik 10 korona értékű árut bevásárolnak. Csupán a díszes papírkéretért térítendő meg 3 korona. Nagyszerű kedvezmény ez, értékes és maradandó emlék. A képek gyönyörűen sikerülnek, csodálatos élethűek. Az őszi szezonra az összes friss áruk megérkeztek. Ajánljuk Porter Vilmos Nagy áruházát a Szabadságtéren, mint legolcsóbb bevásárlási forrás.

— **x— Ő Szentsége a pápa magyar gyógyvize.** XIII. Leo pápa Ő Szentsége, a kinek magas életkorát és szellemi frissességét méltán csodálja az egész világ, magyar gyógyító itallal él. A Vatikánban ugyanis a „Palma“ jelzésű keserűvizet hozatják Ő Szentsége egyenes utasítására, a ki e gyógyító itallal igen meg van elégedve. Ritka kitüntetés a magyar vízre, hogy a pápa asztalára kerül s méltó elismerés illeti Loser János cs. és kir. udvari szállító céget, a „Palma“ forrás tulajdonosát, a ki e vizet a pápai udvarba szállítja.

— **x— Kitűnő mosószor.** Minden praktikus és a fehér ruhára kényes háziasszony figyelmét felhívjuk a régi jóhírnevű és általánosan előnyösen ismert *Henkel-féle fehérítő szódára*. Ez a vizet puhává teszi — a legpiszkosabb ruhát is többszöri használat után vakító fehérré teszi, anélkül, hogy ezáltal a ruhaneműeknek ártana. A Henkel-féle fehérítő szóda kiadós és olcsó. Csakis kisebb és nagyobb dobozokban kapható és másféle ártalmas szerekkel ne tessék összetéveszteni.

Az örült bajor király.

(A kinek ellopják a nevét.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

A müncheni udvar méltóságai tegnapielőtt diszruhában jelentek meg a királyi palota termeiben. Így ünnepelek egy, a fővárostól távol élő embernek; az örült bajor királynak nevénapját. Fürstenried várában magánosan, távol a főváros és az emberek zibbasztó kavargásától, mereng naphosszat, *Ottó*, a bajorok királya, kinek agyára már harminc évvel ennekelőtte ráborult az örök sötétség. A regens-hercegnek; Lipótnak gyöngéd gondoskodása vigyáz arra, hogy némelykor, mint például a tegnapi alkalomkor, népe újra megemlékezzék szerencsétlen fejedelméről, az egyedül sorvadó uralkodóról.

Ottó királynak, örültsége első idejében, mikor még csak trónörökösként szerepelt, az volt a rögeszméje, hogy testvére: *II. Lajos a napkirály, elrabolta gondolatait és nevét*... Eljött 1886-nak júniusa, s *II. Lajos* holttestet leszállt a starnbergi tó fenekére. Az udvari emberek egy beteghez illő óvatossággal, de legmerevebb szertartásossággal adták tudtára a hercegnek, hogy testvére meghalt, s hogy most ő lett Bajorország királya. Néma ajakkal, elgondolkozva hallgatta Ottó a szomorú híradást, s úgy látszott, hogy megértette, amit mondtak; némelykor voltak világos pillanatai, s így most

most is fölfogta a hozzá intézett beszéd jelentőségét. Sokáig nem hagyta el egy hang sem az ajkát, aztán csendesen mormogta:

— Szegény Lajos! Szegény Lajos!

Aztán lehunyta a szemét, s mikor ismét fölnyitotta, könnyek csillogtak rajta. Kétségtelen volt, hogy tudja mit közöltek vele, s ezt a föltevést még jobban megerősítette egy újabl kérdése:

— Sokat szenvedett?

A halál igazi okát ugyanis elhallgatták előle. Miután ismét megnyugtató feleletet adtak, ismét elhallgatott, s egy kis szünet után makogta megint:

— Mindig mondtam, hogy beteg volt, — nagyon beteg — már — már —

Elvesztette az összefüggést, szavakat keresett. Kinyújtotta a karjait mereven maga elé, kezeivel mintha meg akart volna valamit fogni a levegőben, összeszorította s kinyitotta ökleit. Aztán megadta magát, s szakgatottan más mondatot kezdett:

— Bizony ez engem nagyon elszomorított, neki volt neve, nekem nem, az onyémot elvette ő. Mit is csináljon az ember a nevével, megkapja, megvan, aztán elveszti, én elvesztettem az én nevemet. Képzeliék csak el, milyen borzasztó — borzasztó; — (itt megint kutatott a király szavak után) — nekem, név nélkül kellett élnem. Én tulajdonképen nem is létezem, mert név nélkül nem él az ember, én sem. Meghaltam, s mikor eltemettek, a testvérem két névvel ment a koporsóm után, ez szörnyű. Önök most visszahozták a nevemet, ez nagyon szép önöktől, ezt vártam is. Nagyon köszönöm ezt a, — ezt a — igen boldog vagyok, most már mindenki megtalálhat, nem vagyok halott, meg van a nevem, nevem... —

Itt elhallgatott a király, gondolatokba mélyedt, aztán egyszerre kiegyenesedett, s fejedelmi magatartással kiáltotta:

— Király vagyok, — király...

Leereszkedő kézmozdulattal s büszke fejtartással bucsút intett az uraknak, akik némán meghajlottak s elhagyták a szobát. A király egy székbe roskadt, s órákon keresztül abban ült. Mikor kamarása bejött, ugyanabban a helyzetben találta az új uralkodót. Hozzá közeledett s a király feléje hunyorítva, zavaros mosolyalmondotta:

— Hallottad? visszahozták a nevemet, — király vagyok, — vezetem a katonáim, s testvérem ide fog jönni. Így parancsolom ezt, — én, a király.

Ilyen körülmények között tudta meg Ottó, hogy örököse lett a Witelsbach trónnak. Azóta folyton beteg, belső fájdalmai ugyan most nem olyan kínzóak, mint az első években, de szelleme egyre jobban elborul; az örültség mindinkább fokozódik, úgy, hogy nemsokára bekövetkezik a krízis. A *parano* a jól végzi munkáját, s néhány hónap múlva mindent elpusztít, ami még elpusztítható e szerencsétlen romon.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A Friss Újságok harca.** Az *Aradi Friss Újság* és az *Aradi Újság* között még mindig dul az az elkeseredett harc, mely már régebben különféle becsületsértések és rágalmozások miatt bírói utra terelődött. Az *Aradi Újság* kiadója, *Székely Viktor* ellen indított bűnügyben *Révay Kálmán* kir. albiró október 17-ére tüzte ki az utolsó tárgyalást, mely előreláthatólag véget fog vetni a harcnak.

§ **Burrián és az opera.** A budapesti VI. kerületi járásbírósnál dr. *Petz* bíró ma tárgyalta az Operának ismeretes pörét *Burrián* Károly tenorista ellen. A színház tudvalevőleg 50.000 korona kötbér iránt pörölte a makacs

tenoristát, a ki hároméves szerződése dacára távozott és Drezdába szerződött. Megjelent az opera képviselőjében dr. *Hets* Udön, a külföldön lévő énekes helyett dr. *Klein* Rezső budapesti ügyvéd. Az előbbi ismertette keresetét, a mely szerint *Burrián*t, a ki szerződészegő lett. 50.000 korona kötbér fizetésére kéri kötelezni. *Keglevich* István gróf volt intendáns tanuvalomlásának meghallgatása után a bíróság elrendelte *Burrián*nak eskü alatt való kihallgatását. A kihallgatás végett megkeresik a drezdai szász királyi járásbírósnak.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A háboruszkodó humanizmus.

Arad, október 4.

Amint a lapokból olvasom, az aradi *Fehér kereszt* és a *Szegény tanulókat segélyező egyesület* csatározik egymással. Azaz, hogy nem is annyira a két egyesület, mint inkább névtelen lovagok rendeztek vitézi tornákat — papiroson.

Mint a „Fehér Kereszt“ egyesületnek volt tisztviselője, teljesen ismerem és fölöttébb méltányolom ezen egyesület célját és nemes irányu működését. S mint tökéletesen tájékozott, a körülményeket alaposan ismerő egyén, jogot formálok arra, hogy ezen kérdéshez szintén hozzászóljak.

Mindenekelőtt konstatálnom kell egy nagy tévedést, mely mindkét vitatkozó fél tájékozatlanságát árulja el. Azt hangoztatja mindkettő, hogy a „Fehér Kereszt“ állami intézmény lett. Bocsánat, de nem lett és szó sincs róla, hogy az legyen. Az „Országos Fehér Kereszt egyesület“ Budapesten székel és teljesen magántermészetű intézmény. Vidéki fiókjai (közülük az aradi is) szintén privát intézmények. Az állam által kezelt és a Fehér Keresztől átvett gyermekvédő intézmény, melynek hivatalos czime: „Állami gyermekmenhely“, teljesen távol áll a „Fehér Keresztől“ s abszolúte semmiféle összeköttetés nincs közöttük.

Annak az cikkírónak tehát, aki a szegény tanulók pénzének védelmére kelt, nincs igaza, mikor — különben csak frázisokkal telt — cikkében azt mondja: nincs értelme, hogy egy magántestület az állam eszközevé váljék. A Fehér Kereszt épen annyira nem állami, mint ahogy nem az a szegény tanulókat segélyező egyesület.

Ami az egyesülést illeti, annak mindenki, aki a humanizmus legnemesebb értelmében vett fogalmának igaz híve, csak pártolója lehet. Az a cikkíró, aki az „Aradi Közlöny“ben (—) jel alatt szőnyegre dobta az eszmét, úgy első, mint második válasz-cikkében erős és meggyőző érvekkel harcolt.

Az a cél, melyet a „Fehér Kereszt“ szolgálni óhajt, magasztosság és emberiség dolgában felette áll eddigi humanus intézményeink programjának. Nemcsak a testtel, hanem a lélekkel foglalkozik. Nevelni, taníttatni akarja az elhagyott, szegény gyermeket, hogy ember, a hazának hasznos polgára váljék belőle. Ilyen cél elősegítéséhez társul szegődni csak dicsőséges lehet s el kellene tennie a hiúságnak vagy egyéb emberi gyöngeségeknek ilyen hatalmas, valóban humanus eszme megnyilatkozása alkalmából.

Hatos Tivadar.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

== **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10 000 koronát nyertek: 57588 78899.

5000 koronát nyert: 65154.

2000 koronát nyertek: 8445 86956 11702
32761 83023 64905 76014 96050 59768 478
36890 21775 97789 54684 31561 69457 7657
37474 90054 52341 75412 32305 49544 19571
87060 15976.

1000 koronát nyertek: 180 3911 42787
68883 54169 88526 457 25117 16578 37015
56144 81085 34193 89351 43926 57364 29586
13988 23445 43693 43117 41762 5924 15449
85145 16991 39772 8237 91015 51565 45808
22426 20511 55175.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget.

— **Birtokcsere.** Reich Sándor eladja az aradi 7065. sz. tjkvben felvett ingatlant 1200 koronáért Zsivovnov Mladinné Ponta Juliának. — **Dreclin** János eladja az aradi 5804. sz. tjkvben felvett Pesti dűllőben fekvő ingatlant 1600 koronáért Otyis Ilés és neje Ruzs Máriának. — **Biboreszku** János és neje Trucza Anna eladják az aradi 1951. sz. tjkvben felvett Mihály-utcai 91. sz. házat 1000 koronáért **Pecskán** Nikolaénak. **Vácsi** György és neje Kutnik Julianna eladják az aradi 3080. sz. tjkvben Gáj Kovács-utcai 11. sz. házat 520 koronáért **Ordög** András és neje Belovari Róznának. — **Dreclin** Florea eladja az aradi 4703. sz. tjkvben felvett ingatlant 2000 koronáért **Neczin** Mihály és neje Dán Alcának.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 4.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 25,000 métermázsza került forgalomba 5, közben 7 1/2 fillérrel drágább arakon. Egyéb gabonamekek közül rosz 5 fillérrel drágább. Időjárás hűvös.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	7.02—7.03
Buza 1903. áprilásra	7.22—7.24
Rosz októberre	6.23—6.24
Rosa 1903. áprilásra	6.36—6.37
Zab októberre	5.63—5.64
Zab 1903. áprilásra	5.94—5.95
Tengeri 1903. májusra	5.56—5.57
Repce augusztusra	11.90—12.—

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	7.06—7.07
Buza 1903. áprilásra	7.26—7.27
Rosz októberre	6.23—6.24
Rosz 1903. áprilásra	6.35—6.36
Zab októberre	5.71—5.72
Zab 1903. áprilásra	5.98—5.99
Tengeri 1903. májusra	5.57—5.58
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	683.50
Magyar hitelrészvény	724.25
Leszámitolóbank részvény	457.—
Rima-Murányi vasmű részvény	494.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	712.75
Közuti vasut	622.—
Városi villamos vasut részvény	327.—

S z e s z ü z l e t.

— Október 4. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott molesk 12'80—13— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 108—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 114—5 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 113—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 112—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 113—5 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 111—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 108—9 fillérig.

Sertéslétszám. Október 1. napján volt készlet 48,390 darab, október 2. napján főlhajtott 638 darab, október 2. napján elszállított 772 darab, október 3. napján maradt készlet 48,256 darab. — Üzlet: Csekély.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsde.

Budapest, október 4.

Magyar aranyáradék 4%	119.90
Magyar koronaráradék 4%	97.70
Magyar arany 4 1/4 %	—
Magyar ezüst 4 1/4 %	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	161.—
Oszták papírjáradék	100.40
Oszták járadék ezüst	100.30
Oszták járadék arany	120.50
Koronaráradék	99.75
1860-iki államsorsjegy	150.50
Oszták-magyar bankrészvény	1590.—
Magyar hitelbankrészvény	724.25
Oszták hitelbankrészvény	682.50
Oszták-magyar államvasut	713.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.03
Német birodalmi márka	117.05
London	239.50
Páris	95.12
20 márkás arany	—

Kerpel Izsó
60,000 kötetes
kölcsön-könyvtárába

Telefon-szám: 407.

Aradon, **Szél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)**

A következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: C. Doyle: A sátán kutyája, Gorkij: Huszonhat és egy, Sienkievicz: Volodyovszky ur, Nagy Ig.: Torzképek, Budayné: A négy. Yve herceg, Oldal: Két anya, Cajanello: Údv a szerelemben, Sas E.: A férj halála után, Lie.: Elettogytíglan elitélve, Cs. Gruits: A gyámleány, Buday: A reformátor, Koch: Nóm fia, Harmath: Szentek és bolondok, Abonyi: A pávlinói csoda, Szikszay: A remete regénye, Bródy: Két feles-g, Currer Bell: Yane Cyre, Saunere: Az amerikai unokaöcs, Szentkláray; Uti képek, Krudy: Üres a fészek, Harmath: Az ikrek, stb. stb.

Németben: Herczog: Der Graf v Gleichen, Verus Emer für Viele, Bauer: Die Schwestern, Polko: Faustine Hassa, Nordau: Die Krankheit des Jahrhunderts, Paris Jensen: Die Kinder v. Oedacker, Polko: Die Staffelei, Schobert: E. Hässliche, Schlichtergroll: Die Hexe v. Klewan, Taylor: Auf Harmeshouse, Kohn S.: Gabriel, Sacher M: Grausame Frauen, Hyan: Lumpengesindel, Raimund Golo: V. Hand zu Hand, Sienkievicz: Am lichten Gestade, Gorki: Orlov u. seine Frau, Gersdorf: „Nein“, Berkov: Die Unbegehrten: Der rechte Erbe, Rovetta: Das Idol, Mauret: Die Studentin, Lescott: Michelette, Savage: Die gefangene Prinzessin, Sales: Beaulieu, Lanken: Ein neues Geschlecht, Orzesko: Der Australier, Pont-Vest: E. vornehme Ehe, Benedek: Anna Huszár, Flemming: Vom Sturm getragen, Letang: E. schöne Frau, Bülow: Ohne Herz, Paura: Irmengande, Memini-Mario, Cherbuliez: L. Bolski, Harte: G. Conroy, Edwards: Lea, Montepin: D. rothe Hexe, Stead: D. rothe Mann

Francia és angolban igen sok újdonság!

Havi kölcsöndíj **korona 20 fillér**, vagy kötetenként **8 fillér**.

A tanuló ifjúságnak **1 óra 1 kor.**, vagy kötetenként **6 fillér**.

A könyvek újak és tiszták. Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Ugyan-e cég ajánlja a közönség szives figyelmébe Andrassy-tér 20. sz. alatti könyvzenemű- és papirkereskedését, a melyben rendkívül előnyös alkalmi vételek eszközölhetők könyvek és hangjegyekben. Minden zenemű-újdonság zaktáron. Átjatszott hangjegyek félárban. Üzleti könyvek kitűnő minőségben és igen jutányos áron. Képes levelező-lapok nagy választékban. Tanszerek minden iskola részére. Egész könyvtárak és egyes, bármely nyelvű könyvek, valamint átjatszott hangjegyek vétele és eladása.

Az izr. ünnepekre való

„makzörök“

óriási választékban!

Üzleti telefon 385. sz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Aradmegye és Aradváros összes állami és magánhivatalainak, intézeteinek, testületeinek, egyesületeinek, gyári és ipari vállalatának, takarékpénztárai és szövetkezeteinek, társasköreinek és asztaltársaságainak **vezetőihez** azt a tiszteletteljes kérést intézzük: legyenek szivesek az **Aradi Közlöny nagy képes naptárának most készülő címtára részére**, melyet kiváló gondallal igyekezzünk összeállítani, az illető hivatal vagy egyesület és vállalat tisztikarának (elnökségének, igazgatóságának, választmányának stb.) szóval **minden alkalmasoittjának teljes névsorát**

— az állás megjelölésével — **egy hét lefolyása alatt az Aradi Közlöny szerkesztőségének címére megküldeni.**

Temesvár. Névtelenül beküldött közleményeket nem szoktunk figyelembe venni.

O. A. Kispest. Majd elolvassuk.

NAPIREND.

Október 5. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Rózsafüzér. — Protestáns naptár: Placid. — Izraelita naptár: Zom. Ged. böjt. — Görög-keleti naptár (szeptember 22.): Főka. — A nap két 5 óra 49 perckor, nyugszik 5 óra 14 perckor. — A hold két 9 óra 34 perckor, nyugszik 7 óra 16 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/4—12 1/4 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/4—2 1/4 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett flésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változóköny, hűvös, helyenként elvélve csapadék.

Október 5. Az aradi polgári iskola harminc éves jubileuma (Vass vendéglő.) — Művészettörténelmi előadás az Alexits-Balla festőiskolában (Tökölly-tér 7.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. v. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 7.23	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi október hó 5-én:

Bérletszünet. Bérletszünet.

Délután 3 1/4 órakor, fél árkakkal:

Az ezeregy éjszaka.

Nagy látványos tündérrége énekkel és tánccal, 7 képben. Irta: Feld Mátyás.

S Z E M É L Y E K:

Al Raschid	Győre Alajos.	Lizi, neje	Pajor Agnes.
Achmed, fia	Szabó József.	Tojás Peti	Füredi J.
Sulamith	Szabó Irma.	Mehemed	Németh J.
Sehecerade	Gazdi A.	Aladin, szabó	Tukorai L.
Hókirálynó	Daróczy Ilka.	Ali Baba	Juhász S.
Meluzina	Göz Aranka.	Iczi, tündér	Parlagi K.
Paprika Jancsi	Sarkadi A.	Piczi, tündér	Kertész K.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 5. sz. Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árkakkal:

A kintornás család.

Eredeti népszimnű dalokkal és tánccal, 3 felvonásban. Irta: Tóth Ede.

S Z E M É L Y E K:

Pergő Gerzson	Győre Alajos.	Mari, leánya	Gazdi A.
Jucika, leánya	Karácsonyi.	Pista, kocsis	Gózon Béla.
Bimbóné	Csigaházi E.	1. kocsis	Juhász S.
Bimbó Laci	Békassy Gy.	2. kocsis	Tukorai L.
Kötő Károly	Csiky László.	Cziteráné	Pajor Agnes.
Dáma Néci	Füredi J.	Kókáné	Bércsi Mari.
Fuvó Máté	Németh J.	Samu	Zilahy Gyula.

Kezdete este 7 órakor.

CSARNOK.

Jegyzetek az aradi vár ostromáról.

Irtá: **Gáspár Kovács Ernő,** [19]
1848-49. honvédmagy.
(Folytatás.)

Apró csetepaték.

Január 25-én délután, a századom felváltatott Mikalának és ismét Uj-Aradra mentünk; de a Maroson alig lehetett már átmenni, mert az enyhe időjárás miatt a jég már zajlott.

A vár ágyúzása megszűnt csak esténként történt néhány lövés.

Az egész nagy ágyúzás alatt a veszteségünk kevés volt.

Az ágyúutakak védművei olyan jól voltak elkészítve, hogy a ki vigyázott, annak baja nem történt. Halott csak azon két ember volt, kiket fentebb említettem és néhány sebesült.

Ezen a napon azonban Uj-Arad alatt, a zsigmondházi ágyútorlaszunk mellett, 8 honvéd és egy asszony lett a vérből kilőtt kartács golyók által megsebesítve.

Ezek fedezetlenül nézték a várat, mit a várbeliek észrevén, rögtön egy ágyuból rájuk löttek.

Szállásra Uj-Aradon, Pomerschein péknél lettem elhelyezve.

Damjanich seregében, a 28-ik honvédzászlóaljban találtam egy jó gyermekkori barátomat, Kozma Ferenc századost, kivel együtt nevelkedtem Horvátországban, a belvárosi katonai intézetben; együtt voltam vele Bécsben, a nemes magyar kir. testőrségnél és együtt jöttünk el onnan, 1848. szeptember hóban, a honvédséghez. Ő 1895-ben halt meg Budapesten, a földművelésügyi miniszteriumnál, mint miniszteri tanácsos és a magyar állami ménesek főfelügyelője volt alkalmazva.

Ezen időben a debreceni önkéntesek kiöltvén a 4 havi szolgálati időjüket, hazájukba visszamentek azoknak fegyvereit a 30-ik honvédzászlóalj kapta, melynek fogva csak most lett az teljesen lőfegyverekkel ellátva. Fegyvereink nagyon különfélék voltak; de avval nem gondolunk, csak hogy tuhattunk lőni, az volt a fődolog.

Azonban a dolgon úgy segítettünk, hogy a különféle fegyverek, századok szerint lettek csoportosítva.

Két századnak voltak gyutacsos puskái; és pedig, az első századnak közönséges gyalogsági puskák, a 6-ik századnak meg vadászpuskák, hosszú, széles vágó szuronyjal jutottak. Azután két század nagy lökupakos belga fegyvereket, két század pedig kis lökupakos fegyvert kapott; azonban meg néhány tüzköves régi puska is volt néhány embernél.

Igy voltak általában nyomorúságosan a mi hős honvédeink felszerelve és fegyverkezve.

Hiányzott jóformán minden; fegyver, felszerelés, ruházat, munició, a főtisztelnél hadászati tudomány, okos és értelmes vezérek! Hiányzott minden, csak a hazaszeretet volt az, aminek mindezeket pótolni kellett.

Zászlóaljunk ruházatában is hiányzott a csáko, az aliszti kardok. Es a legszükségesebb: a borju, melyet csakis a zsiros vászon-tarisznyák pótoltak.

Nagy Jenő őrnagyunk jó kedélyű ember volt, szeretett viccelni, diskurálni és Máriássyval mazaázni, de a zászlóalj szükségletének előteremtésével mit sem törődött. Hagyta menni a dolgokat magukra. Ő is egyike volt a magyar sereg azon főtisztjeinek, akik nem törődtek semmivel, csak a személyes bátorságuk volt: de ennél még az sem!

Végre nyolc napi időzés után Damjanich hadteste február 2-án tovább indult innen a felső Tisza felé és velök ment Máriássy is, ki eddig még itt volt Gaál vezénylete alatt.

Több szerencsét kívántunk neki, mint itt volt s mint amilyenben általa mi is részesültünk.

Ez időben szó volt arról, hogy Damjanich hadtestével együtt támadást fogunk a várra intézni, de abból nem lett semmi. Neki a felső táborban nagyobb feladata volt, mintsem hogy itt időt és embereket veszítsen.

Gaál ugyan tervezte, hogy a vár bástyáinak újabb megostromlása esetére kerekéken

tolható létrákat alkalmaz. Csakhogy most már olyan meglepésére a várbelieknek többet számítani nem lehetett, mint Máriássy alatt történt, amikor néhány létrának kéznél lételevel, a várat bevehettük volna. Így azután egyelőre felhagytak egy ujonnan megkísérlendő vártámadásának tervével.

Ekkor a téli idő nagyon meglágyult és a Maros jege megindult és a víz kiöntött, ami azonban csak három napig tartott, amikor a Maros újra befagyott, ismét csak szegény Arad város veszedelmére, midőn is az egész bánzági ellenséges haderő támadását egész biztonssággal várhattuk; ami ellen nagy akadályt szolgáltatott volna a Maros folyó, de így befagyva akadályt nem nyújthatott az ellenség támadása ellen. Ami csakhamar be is következett.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta folyódnak.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidékre több rőfös- és vegyesáru segédet, a kik a magyar és román nyelvben jártasak.

Vidéki vasüzlet részére szakképzett segédet, a ki önállóan működni képes.

Vidéki rőfös és női divatáru-üzlet részére intelligens ügyes segédet, a ki a magyar, német és román nyelvben jártas.

Vidéki rövidáru üzlet részére ügyes fiatal segédet. Vidéki városba, rőfös- és vegyes áru-üzletbe vegyes segédet, a ki a román nyelvet bírja.

Vidéki vegyes-áru üzlet részére szakképzett, keresztény segédet, a ki a magyar, román és tót nyelvben teljesen jártas.

Ajánlunk:

Pénztárkezelésre vagy egyéb irodai teendőkre, képzett női alkalmazottat.

A rövidáru férfidivat szakmában jártas, kirakattrendező, 25 éves segédet, a ki vidéki városokban működött.

Szezbor- és terményáru-üzlet részére szakmákban működött raktárnokot.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vas- és fűszeráru szakmában jártas, vidéki üzletekben működött, németül és románul tudó fiatal segédeket.

A liszt és termény szakban sok évi gyakorlattal rendelkező, intel. szakképzett fiatal embert.

Fűszer- és vegyesáru üzletek részére több ügyes románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. Igazgató:

Mindazon alkalmazottakat, a kik a kör útján állást kerestek, s még mindig állás nélkül vannak, fölhívjuk, hogy a kör titkári hivatalánál akár a hivatalos órák alatt személyesen, akár levél útján mielőbb jelentkezzenek.

Borivózegek, kik a bort savanyúvízzel...
MATTONI-FEEL
GIESSHÜBLER
SÁVANYÚVÍZ
Ez víz kőszobáztatja a bort savat és az italnak kellemes, ingerlő mellékhatást ad, s azáltal, hogy azt szűrtre tartja.

Eladó ház.

Az Óvár-utca 5. sz. ház, melynek frontja áll két utcai szobából, egy utcai nagy szalonból és két belső szobából, mellékhelyiségekkel, zárt üvegezett folyosóval, — a házban van még 2—2 szobás külön udvari lakás, egy bor- és jég-pince, szabad kézből azonnal eladó, vagy bérbe vehető. Felvilágosítást ad Deutsch Bernát Arad, Hermann udvar 1. em.

A közeledő fűtési idény alkalmából ajánlunk

első rendű szagtalan

Fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

Légszesz-pirszenet (kocsz),

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

kétszer mosott, valódi porosz

Kovács kőszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bükk faszzenet

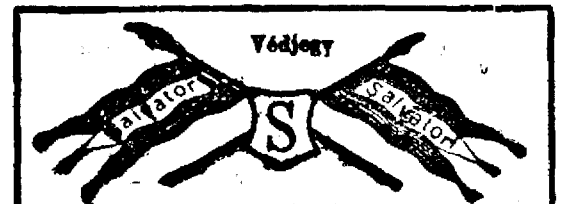
100 kiló 4 korona 40 fillér;

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett félnap időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési

szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő eikérel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyvíz és diätetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsza, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjessen.

Telefon 369. szám.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

uri szabósága
Aradon,
Vörösmarty-utca 1. szám.

**Női felöltők,
gallérok, köpenyek,
kabátok.**

**Férfi, fiu, gyermek-
ruhák, felöltők
nagy raktára.**

Oriási választék, meglepő olcsó árban!

Pontos kiszolgálás!

JUTÁLMYOS ÁRRA KI

Exportáljunk
élő és levágott
szárnyasokat
Berlinbe.
Eladási jutalék 5%. — Eszámolás és pénz azonnal.
FRANZ ANDREAS
városi elárusítási közvetítő 1718
Központi vásárcsarnok, Berlin C. 2.

20000 márka biztosíték Berlin város főpénztárában.

Alapító év 1850.
Sürgöny cím: Krispin terem. Telefon sz. 35.
Krispin József
Arad.
Hangszerek, kölcsönkönyvtár
hangjegyekereskedése,
Deák Ferencz-utca 28. szám.
Legnagyobb választék. 1640
Zongorajavítások és hangolás. Havonkénti bérbeadás jutányos árak részletfizetés mellett is.

Egyedül valódi angol
THIERRY-féle BALZSAM.
Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.
Az üvegek folszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használható: 1. Hasonlíthatatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségéinél: enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s még ilyen idült bajokat is meggyógyít. 2. Kiváló hatása van torokgyulladásnál, rokedtség-nél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglehetően gyógyítja a maj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörget, kölikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vértisztító hatása, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és buskomorságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kiváló szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájenésznél, minden fog és szájbajnál, megszünteti a felbűfögést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Különleg kiváló gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbánczra, pattanások, füstülék, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruh, kosz a kiltések, fejpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, azakgatóst, köszvényt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apácza-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyárból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokba 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postafiókására bérmentre 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona, Bosznia és Herzegovinába bérmentre 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Szeiküldés csak a pénz előre beklüldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Allein echter Balsam
A. Thierry in Pregrada

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kilitás még a legrégibb sebeknél is a
Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi
Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhető és utóérhetően egy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcse használható: gyermekégyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orbáncz, minden idült bajoknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábknál, sőt csontszűnál is: ntés-, szurás-, vágás-, zuzás- és lösebeknél; minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, serét, vör is. kiszívására; mindenféle daganatok, kelések, támadások, pokolvar, sőt rákbajnál is; gilisztá ellen, körömméreg, pörösenés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegségek, fülfolyás, gyermek-óvar stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik; a szállítás csak az árak előleges beklüldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítólévével, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a csim: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada“ beégetve legyen.

A gyógyszerészekben utóérhetően eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetőek. Legtöbbszörre már az orvos megérkezéseig is segítanak, nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéktelen és hatás nélküli gyűnevezett pótszereket használni, amelyekért a pénz hiába dobják ki, hanem csakies ezen két régen jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírű szert kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kellekével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjék azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke“ Pregrada bei Rabitzsch-Sauerbrunn megrendelni.
Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerésztárában, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerésztárában, Bécsben C. Brady gyógyszerésztárában. 1931

Kukoricza morzsolók
kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.
Gabona-rosták, Konkolyozók (trieurök); kézi kezelésre való.
Széna- és szalmasajtók fekvően vagy kocsihoz szerelve,
Szeceksavágók, szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapágyakkal, igen könnyű járással, körülbelül 40 szalok erőmegtakarítás mellett.
Répa- és burgonyavágók, Darátók, Takarmány-füllesztők.

Shállítható takaréköző-üstök takarmány stb. részére
zománczozott vagy zománcz nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy szállítható, marha-takarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos mező- és házigazdasági célokra etc. továbbá
Cséplőgépek, járgányok, aczélekék, hengerek, boronák.
„AGRICOLA“
sor-vetőgépek (tolókerék szerkezettel) mindennemű vetemény számára, váltókerekkel nélkül dombon avagy síkon alkalmazható.
Önműködő, szabadalmazott
permetező készülékek, a formáncs és szegecs kiirtására és a gyümölcsfát megkárosító rovarok pusztítására, és a peronospora kiirtására legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

Mayfarth Ph. és Társa
gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és vashámorművek
Alap. 1872. **BÉCS. II/1 Taborstrasse 71.** 850 munkás.
Külföldre több mint 450 arany ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Bészletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek. 1899

Saját gyártmányu
elősmert jó szerkezetű

**Borpréseket,
Borszivattyukat,
Szőlő zuzókat**

ajánlanak 1726

Solymos testvérek

gépgyár, vas- és fémöntőde

Arad, Kölcsey-utca 6--7.

Jegyzői irnok,

a ki különösen az adóügyek-
ben teljes jártassággal bír,

a paulisi jegyzőnél

azonnal

alkalmazást nyer.

A román nyelvnek szóban
bírása feltétel. Évi fizetés 800
korona, butorozott lakás és az
illető képessége és szorgalmá-
hoz mért mellékjövedelem. Bi-
zonyítványok kívántatnak.

Paulison, 1902. évi október
hó 3-án. 1728

Bildhauer Adalbert,
jegyző.

Szabó üzlet.

Van szerencsénk Aradváros
és környéke uri közönségének
becses tudomására hozni, mi-
szerint

Aradon, Szabadság-tér 3. sz.

ház I-ső emeletén egy, a mo-
dern igényeknek megfelelő

uri-szabó üzletet

nyitottunk. 1731

Elvállaljuk őszi öltözékeknek
a legújabb divat szerinti elké-
szítését jutányosan, szolid, ele-
gans és pontos kivitelben.

A nagyérdemű közönség be-
cses pártfogását kérve, vagyunk

kiváló tisztelettel

Martits és Pak.

Bayer Hugó, gyógyszerész „A római császárhoz“
Bécs-város, Wollzeile 13. sz.

Ajánlja a t. cz. közönségnek alábbi, saját gyártmányu különlegességeit, melyeknek hatását sok
évi siker biztosítja.

A Bayer-féle salicyl-kaucsuktapasz

biztos szer a tyukazemek és bőrképződések alapos, veszélytelen és fájdalommentes eltá-
volítására. E kitűnőnek bizonyult tapasz ára pontos használati utasítással együtt boríték-
ként 80 kr., vidékre 85., ha az őszeg levélbéllyegeken beküldetik.

Lanolin-krem durva, repedezett bőr ellen, 1 tégely 25 kr. — Szalmiákpasztillák, hur-
tos bántalmaknál kitűnő hatással, 1 doboz 40 kr. — Ételpor, kitűnőnek bizonyult, 1 doboz
50 kr. — Utifűtő, legrégibb házi szer köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, 1 üveg
50 kr. — Fejkepvíz, egy üveg 80 kr. — Toiletté-czet, egy üveg 50 kr. — Bécsi
nőgyógyász, teljesen ártalmatlan, a bőrnek simaságot és természetes friss színt ad, egy doboz
50 kr. Fehér, sárga és rózsaszínben (barnáknak). — Arczenőcs, biztos szer szemlők, máj-
foltok, bőrákák stb. ellen, egy tégely 70 kr. — Megrendelések csakis „A római császár-
hoz“ címzett gyógyszerertárhoz, Bécs város, Wollzeile 13. sz. Bayer
Hugó gyógyszerész címére intézendők. Naponta 2-szeri postai szétküldés. 1883

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

CS pályakoszoruzott készítmény. CS

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő siker-
rel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi,
ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása
olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a
szoba levegőjének felfris-
sítésére és tisztítására

Egy üveg I kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden mászert
felülmuló hatásu tyukszem
és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek
segélyével pár perc alatt zamatos, finom
likőrt készíthetünk.

Barack
Anizette
Benedictine

Cacao blanc
Chartreuse
Curacao

Cseresznye
Marasquino
Kávé

Császárkörte
Vanillia
Zeller

Egy üveg ára I korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerertárában

Aradon, Szabadság-tér.

T. cz.

Tisztelettel van szerencsém
a nagyérdemű hölgyközönség
becses tudomására hozni, hogy
Aradon, Szabadságtér 3. sz. a.

lévő angol és francia

női divat-termemben

készülnek a mai kor igényei-
nek teljesen megfelelő őszi,
tavaszi kabátok, koszt-
tűmek, és estéli ruhák,
lovagló és más sport koszt-
tűmök.

Vidéki megrendelések próba
derék után pontosan eszközöl-
tetnek.

Gyászruhák 12 óra alatt
készíttetnek. 1705

Kiváló tisztelettel:

Varga Kálmán,

angol és francia női szabó.

Árverési hirdetemény.

A néhai Atzél Péter tulaj-
donát képezett a magyarádi
532., 533., 562., 564., 832.,
877., 882., 1017., és 1028.
számu telekjegyzőkönyvekben
fölvett szőlőföldek, 1/8 telek
külállományu föld, kolnák és
egy nagy kastély 1902. évi
október hó 7-én d. e. 9 órakor
Magyarát község-házánál tartan-
dó nyilvános birói árverésen
eladatni fognak.

Az árverési föltételek és
egyébb adatok alólirottak Deák
Ferenc-utcai 40. szám. alatt
levő ügyvédi irodájában meg-
tudhatók. 1675

Winter Adolf,

ügyvéd, a „Magyar Jelzálog hitel-
bank“ meghatalmazottja.

Meghívás.

Az Aradi Világítási és Erőátviteli Részvénytársaság
1902. évi október hó 22-én d. u. 4 órakor a részvény-
társaság irodahelyiségeiben (hajó-utca 3.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Napirend:

- I. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság lemondása és határozat azoknak felmentése iránt.
- II. Az igazgatóság tagjai létszámának meghatározása.
- III. Az igazgatóság tagjainak megválasztása.
- IV. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
- V. Az alapszabályok 28. §-ának megváltoztatása.
- VI. Részvényesek esetleges indítványai.

Azon részvényes urakat, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy alap-
szabályaink 16. §-a értelmében részvényeiket 3 nappal a közgyűlés előtt: Budaqesten, a „Központi
Gáz- és villamossági részv. társ.“ pénztáránál, Akadémia-utca 13., vagy pedig Aradon, az Aradi
Világítási és Erőátviteli Részvénytársaság pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1902. évi október hó 4-én.

1727

Az igazgatóság.

Drescher József uri-szabósága.

Van szerencsém az uri közönségnek b. figyelmét felhívni **Aradon, Bátor Bohus ur házában (Atzél Péter-utca)** levő

uri-ruha készitési műtermemre.

Több külföldi és fővárosi elsőrendű uri-szabó műterem önálló vezetése után Aradon néhai Sonn József üzletében mint szabász és üzletvezető működtem, hol a n. é. közönség bizalmát és meglegedését kinyertem, miért is vagyok bátor

férfi-ruha készítésre szolgálataimat felajánlani.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

DRESCHER JÓZSEF.

1511

Igen fontos gyomorbetegségeknél!

Étvágytalanságot, gyomormegterheléseket, szédülést, rossz emésztés folytán bekövetkezett fejfájást stb. azonnal gyógyítanak az ismert **Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppek.**

Minden gyógyszertárban kaphatók.

1 üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr.

Számos ezer köszönő- és elismerő-irat. 1989

Főraktár: Aradon Gutori Földes Kelemen „Salvator” gyógyszerüzletében.

Hamisítványoktól óvakodjunk! Az igazi *Brády* aláírással vannak Máriaczei gyomorcsöppek védjeggyel és ellátva

Tessék vigyázni, hogy a híres valódi Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppek, üvegenként 40 kr-ért és a kettős üvegek 70 kr-ért, árusítsanak, míg másféle hamisítványok, utánzatok értéktelenek, olcsóbb áron, legtöbbször 35 kr-ért árusítanak.

könnyen emészthető, jó ízű, vastartalmu eledel, és erősítő szer, amely vért képez és az idegeket erősíti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár Aradvármegye részére **VOJTEK és WEISZ** drogueria nagykereskedésében Aradon. 1985

Árverési hirdetmény.

Az újvidéki szerb nemzeti színházalap tulajdonához tartozó, az Aradváros 288. sz. tjkben A. + 1288. hrsz. a. felvett Árpád-téri 3. számú ház f. é. október hó 9-én d. e. 9. órakor, az aradi gör. kel. szerb hitközség üléstermében (Szt.-Péter-tér 8. sz.) megtartandó önkényes nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikiáltási ár 24.000 korona, melynek 10%-a bánatpénzül leteendő.

Az árverés eredménye a vevőre azonnal kötelező, az eladó-tulajdonos pedig fentartja magának a jóváhagyási jogot, mire vonatkozólag a határozat legfeljebb f. é. október hó 31-ig hozandó.

Vevő köteles a vételár 1/3 részét az árverés jóváhagyása esetén, f. é. november hó 1-én Újvidéken, a szerb nemzeti színház-színház-pénztáránál lefizetni, s ennek lefizetése után azonnal birtokba is lép; a hátralékos vételárát pedig köteles — esetleges más megállapodás hiányában — a birtokba lépés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt, a fentemlített pénztárnál f. é. december hó 30-áig lefizetni, amikor is neki a tehermentes átíratásra alkalmas szerződés ki fog adatni.

A f. évi november hó 1-től járó állami adót és egyéb köztartozásokat, nemkülönbben az átruházási költséget és illetéket egyedül vevő fizeti.

A mennyiben vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, bánatpénzének elvesztése mellett, az ő veszélyére és költségére újabb árverés fog megtartatni. A tulajdonos és jelenlegi bérlők közti fenálló szerződések a vevőre nézve is kötelezők.

Kelt Újvidéken, 1902. évi szeptember hó 10-én.

Dr. Vucsetits Illés,
a színházalap ügyésze.

Hirdetmény.

Alólirott hegyközségi elnök ezennel közhírré teszi, hogy a **világosi hegyközség 1. évi október hó 11-én d. e. 8 órakor**

rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgy: A folyó évi szüreti határidő megállapítása.
Világos, 1902. évi október hó 3-án.

1723

Borlea Száva,
hegyk. jegyző.

Valerian József,
h. elnök.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használata által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeplő, májfelt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű arztisztatlanságot.** E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-oréme szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsás és krém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis **HAJÓS** féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: **Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács** gyógyszerész uraknál.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Minden irhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek. 1341

Magy. kir. Államvasutak.

127716—902. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak részére 1908. évi január hó 1-től 1908. évi deczember hó végéig lenolaj kenczéből felmerülő szükségletének szállítását, mely egy évre mintegy 3000 métermázsával van előirányozva, biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy ut 73. sz. II. emelet, 47. ajtó sz.) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás magy. kir. okmánybelyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 7-ikén déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külczim. mel látható el:

„Ajánlat lenolaj kencze szállítására 127716—902. számhoz.

Bánatpénzül az ajánlt kencze egy évi értékének 50/o a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1902. évi október hó 6 án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letéten dő

Bánatpénz nélküli vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett, állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1902. évi szept. hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

Eladó

egy szép új ház,

mely még 14 évig adómentes és jól jövedelmez, hozzá szép udvar és kert igen kedvező lefizetési vételár mellett olcsó áron szabad kézből

azonnal eladó

és november 1-ére a lakással együtt elfoglalható. — Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál Ilona-utca 2. sz.

1735

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerezést szakszerűen és jutányosan készít

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Magy. kir. Állam v. üzletv. Szegeden.

30961—1902. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a Temesvár Józsefváros állomáson létesítendő lakótanya előállításával járó építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Szegeden a magy. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafenntartási osztályában (II. em. 4. sz. ajtó) és Temesvárott, a temesvári osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 16-án déli 12 óráig nyújtandók be az alulírott üzletvezetőség titkárságához (I. em. 22. sz. ajtó.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a Temesvár Józsefváros állomáson építendő lakótanyára.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis október 15-én déli 12 óráig 2000, azaz Kettőezer korona bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (földszint 1. sz.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Szeged, 1902. évi szeptember hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

Kovács Soma

ARAD, Andrassy-tér 25. Neuman-palota.

Állandó nagy raktár elismert legjobb

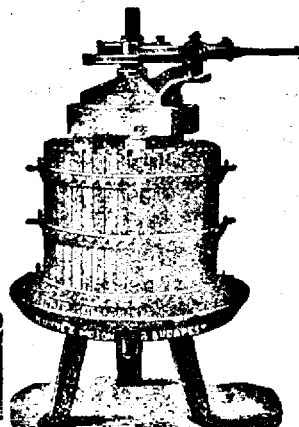
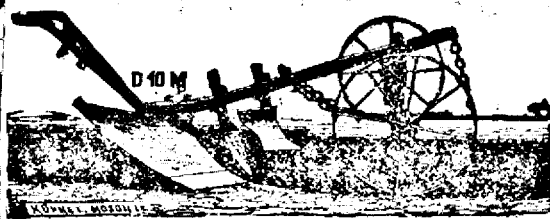
Kühne Mabilie borsajtókban,

szőlő és pinczegazdászati gépek, gazdasági eszközök,

műszaki áruk, szerszámok. 1561

Mosoni drill vetőgépek, kon-

kolyzók, ekék, boronák.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világhra elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőratkát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak az azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyányán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Ármán, Elekén: ifj. Pekker István, Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schögl Pál, Kun-Ágotán: Fajcs Lajos, Kuttison: Hackenberger László, Medgyesgyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zorinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Roksán János, Pankótán: Pósevit Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Sándorán: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk

jelzálogkölcsönöket

30%, 38, 40% és 50 évi visszafizetésre (amortisációra) fél éves részletekben, melyekben ugy a kamat, mint a tőke törlesztése befoglaltatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingtalan és földhitel kölcsönintézet

1025

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:
Révész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarok.
Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izsó
könyvkereskedésében, Andrassy-tér.
Kubina Béláné
papírkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
papírkereskedésében, Andrassy-tér.
Ozv. Hammerschlag L.-né
dohánytösdéjében, Andrassy-tér.
Lészay Sándor
dohánytösdéjében, Andrassy-tér.
Kis tözsdében
Templom-utca.
Kohn László
Waggongyárban.
Hoffmann József
tűszerkereskedésében, Forray-utca.
Bauer Gyula
dohánytösdéjében, Andrassy-tér.

Elköltözés miatt

november elsejére, esetleg előbb, kiadó egy utcai lakás 4 szoba, mellékhelyiségek és kerttel. Bővebbet Karolina utca 21. 1721

Borbély-üzlet

lakással együtt kiadó. — Értekezhetni Ékes Józsefnél, Kápolna-utca 19. 1712

Egy tisztességes szobaleány

kerestetik, ki a varráshoz is ért. Czim a kiadóhivatalban. 1702

Házasság!

Mely 40—50 éves gyermektelen önálló nő hajlandó egy 2000 koronával dotált, berendezett házzal bírni, gyermektelen özvegy nyugdíjképes tisztviselőhöz 6000 korona készpénz hozományával nőül menni. Válasz „Sürgős” jelige alatt Arad, postrestante. 1719

Tanulók

heti fizetéssel felvételnek az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

Kitűnő hangu

Schunda-féle cimbalom eladó méltányos áron. Megtekinthető Krispin J. zenemű-kereskedésében. 5021

Czimek

bármely ország- és szakmából, ajánlatok szétküldése és üzleti összeköttetések létesítése céljából (postadíj jótállással) Rosenzweig József és fia! Nemzetközi Czimirodájában Budapest, V., Nádor-utca 13. sz. 1670
Prospektus bérmentve.

Gyermekek mellé ajánkozik

művelt, szolid leány, német-magyar nyelvet tökéletesen bírja. Megkeresések „Szerény Bonne” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 1730

Spiritus-izzólámpa. Minden régi petroleum lámpa átalakítható a szabadalmazott spirituszgázgövel izzólámpává. Ára a teljes készüléknek (csomagolás és bérmentes küldés 1 kor. 50 fill.) 7 kor. 50 fill. Külön elsőrendű transparenst izzótest 12 drb. 4 korona 50 fillér. Képes árjegyzék ingyen. 1720

M. STEIN
Berlin W. Bülowstrasse 25/b.

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M.** 1999

Öregeknek és ifjaknak

hasznos utbaigazításul szolgál a most újból megjelent és számos kiadást ért Dr. Müller (Med. Rath.) által írott

Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer című könyve, amely jó tanácsokat ad ezen bajok ismertetésére és gyógykezelésére. 1075
Egy korona 20 fillér bélyegekben történt előzetes bekioldása esetén bérmentve küldi Carl Röber Braunschweig.

3 nap alatt meggyógyul

a húgycsőfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hópital-Mydi-ben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Étrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1653

Budapest, VIII. József-körút 53.

Telefon 322.

Első rendű hasított Tölgy szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ternovai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsiival is elvihetők a taurai országút melletti rak-tárból. 704

Borszivattyuk

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 908

tüzi fecskendők,
kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabcsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett

tolytatom.

Főtörékvésem oda irányul, hogy nagyrabcsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Arany éremmel kitüntetve a párisi világkiállításán 1900-ban és arany érem Bécsben 1902-ben.

Mindenütt kapható.
Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

Vámmentes szállítás!

C. G. Schuster jun.

nagy hangszergyára

Markneukirchen,

(Szászország.) 1717

Alapított 1824. évben.

519. számú hangszer katalogus ingyen.

Cserét engedélyez.

Számos elismerő okirat Ausztria-Magyarország minden részéből.

Szántóföld,

jó minőségű, 117 kat. hold, ki-tünően mivelve. Valkány állomás és az országút mellett, rendkívül kedvező fizetési feltételekkel, felszereléssel vagy anélkül, betegség miatt eladó.

Bővebbet 1661

Hoffmann Márk

Szeged, Petőfi Sándor-sugárút 89. sz. a.

Ujabb haladás!

Kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter-fele

LINOLEUM

és
EGLASINE

padlófénymázt. Gyári jegy: „VASLOVAG” törvényesen védve.

Gyorsan szárad! Kiadós! Mosható! Tűkorfényű! Tartós!

Szagtalan!

LINOLEUM ÉS EGLASINE

padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. **LINOLEUM ÉS EGLASINE** használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 m² méter területre.

Főraktár:

Steinitzer N. cégnél Aradon.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1502

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

K É S Z

butor eladás!

Ajánlom a n. é. közönségnek **szolid kivitelű**

kész-butoraimat

és olyanokra megbízást készséggel elfogadok. 1399

Varga József

asztalos-mester

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Föld bérbeadás.

Arad és Mikalaka között 10 parcellában fekvő 26 magyar hold, a 1200 négyszögöl

szántóföld

egy évi időtartamra

azonnal kiadó.

Ajánlatok a holdankénti egy-ségár megjelölésével B. T. jel alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. A parcellák egyenként is bérelhetők. 1697

Telefon 486.

Ajánlják dusan felszerelt raktárakat

öntött-vas kályhákban és tüzhelyekben

Pöhm és Gedeon

vaskereskedése 76

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy a n. b. közönséget értesíteni, hogy Aradon, a haltéren az „Arany potyka” helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi árfolyam szerint mindenkor nálam kaphatók. Postai megrendelések a legpontosabban utánvét mellett eszközöltnak.

Becses pártfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,
haláruda tulajdonos.

302

Gurahonezi

portlandcement

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normálakat 60—70 százalékkal felülmúlja, rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyváradi-ut 12. és

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak

szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 274

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek, szappanok, fogkefék, fogporok, fogpaszták, szájvizek, hölgyporok, arczcremek, arczvizek, hajszeszkek, szivacsoknak.

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

használata által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

A legmagbízhatóbb minőségekben

mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése ARADON.

A pozsonyi kiállításon

arany éremmel

kitüntetett

„Weisenbacher“-féle

COGNACOT

ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, mint valódi és tiszta

borpárlatot,

s kérjük össze nem téveszteni ama sok, csak hideg, keverés uton készült árukkal.

Hankus és Cserevnyák

tulajdonosok,

Salgó-Tarjánban.

Főraktár Arad és vidékén: Karátsonyi Antal urnál, ugyszintén kapható: Daimel Lajos urnál. 1681

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

2402

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.